teknik
güç
İnşaat Müh. Odası İstanbul Şubesi Yayın Organıdır
YIL — 1 SAYI — 15 1. OCAK. 1973

ŞUBEMİZİN XVIII. GENEL KURULU 20 OCAKTA TOPLANIYOR

Genel Kurul toplantısı, 20 Ocak 1973 Cumartesi günü (saat 14 de) Galatasaray Lisesi Tevfik Fikret salonunda yapılacak

Odamız İstanbul Şubesinin olağan XVIII. Yıllık Kongresi, 20 Ocak 1973 cumartesi günü Galatasaray Lisesi Tevfik Fikret salonunda yapılacaktır. Gerek ülke sorunlarının, gerekse meslek sorunlarının, yurdumuzdaki son iki yıllık olağanüstü durum dolayısıyla alabildiğine karmaşıklaşması ve bütün aydınlara olduğu gibi biz mühendislere bu sorunların çözümünde oldukça büyük sorumluluk düşmesi nedeniyle Şubemiz XVII. Dönem Yönetim Kurulu, kongremizin iki gün devam etmesi gereğine yürekten inanmış ve salonun Odamıza cumartesi - pazar olmak üzere iki gün için tahsis edilmesini sağlamıştır.

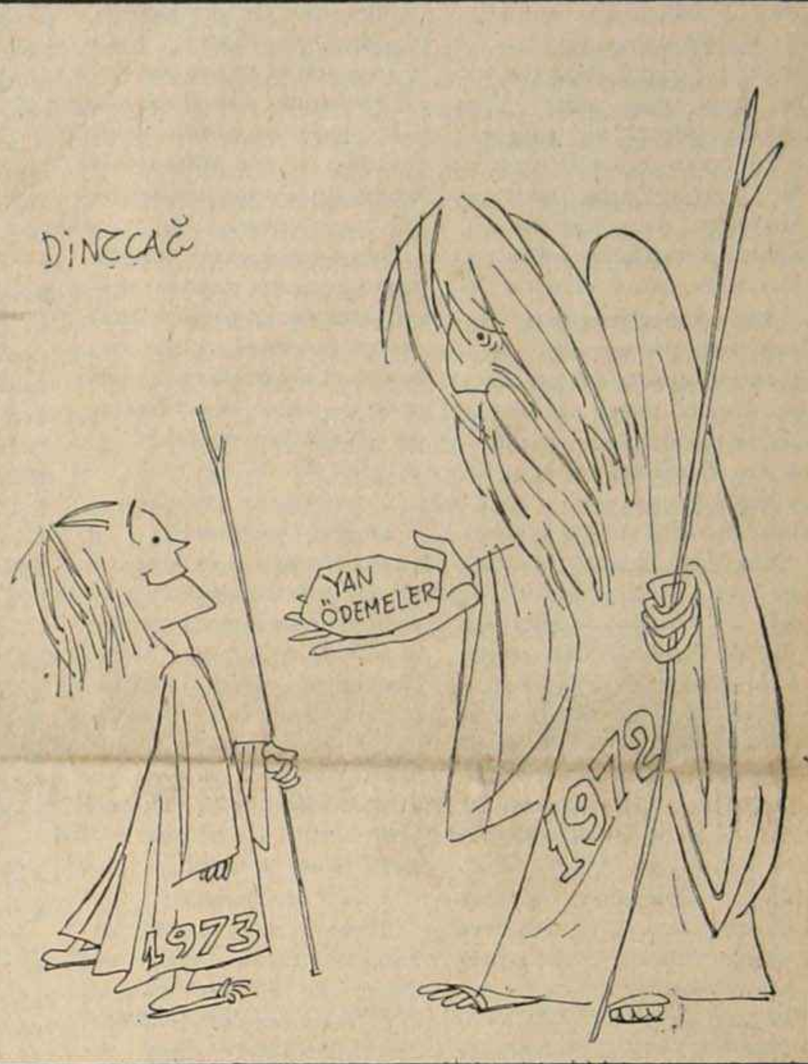
Genel Kurul, 20 Ocak cumartesi günü saat 14.00 de açılacak ve pazar günü akşama kadar devam edebilecektir.

Tesbit edilen gündeme göre, Yönetim Kurulu Başkanı tarafından Genel Kurul açılacak ve saygı duruşunda bulunulacaktır. Daha sonra Kongre Başkanlık Divanı seçimine geçilecek, oy sayımı Kurulu'nun seçiminden sonra da, Çalışma Raporunun okunmasına başlanacaktır.

Çalışma raporunun okunmasının ardından da eleştiriler başlayacaktır. Yoğun ve özlü eleştiri ve tartışmaların yapılacağı tahmin edilen gündemin bu maddesinden sonra, öneriler görüşülerek karara bağlanacaktır. Gündemin bundan sonraki maddesinde üye dilekleri saptanacak ve son olarak da yeni Yönetim Kurulu üyeleri ile Oda Genel Kurulu Şube delegeleri seçimine geçilecektir.

Her geçen gün biraz daha yabancı sermayenin kontrolüne giren ve ülke ekonomisinin gelişmesine paralel olarak süratle biçim değiştirin yapı sektörü faaliyetlerinin derinlemesine tartışılması gereğine inanan Yönetim Kurulumuz, özellikle yeni belge uygulaması düzeninin de bu kongrede ele alınacağını tahmin etmektedir.

İçinde bulunduğumuz şartlar dolayısıyla ayrı bir önem taşıdığına inandığımız bu yılki kongremize bütün üyelerimizin yakın ilgi göstereceklerini ummaktayız.



— Ben çiğnedim. Al, bu sakızı biraz da sen çiğne...

BAŞYAZI

DEMOKRATİK İŞLEYİŞ

İzzettin SİLİER

Bu ayın içinde İstanbul Şubesinin Genel Kurulu toplanıyor; Şubat sonlarında Oda Genel Kurulu yapılacak. Biz teslim aldığımızdan «daha büyük bir oda» teslim etmek inanç ve sevinci içinde Genel Kurullara hazırlanıyoruz. Demokratik işleyişin, bu rahatlatıcı ve üstün tarafı vardır. Sizlere bu başmakalemle veda ederken, «demokratik kurumlar» üzerinde düşündüklerimi özetlemek istiyorum.

Çünkü örgütümüze yön vermek iddiasında olanların, toplumumuzun bütünü içindeki yerimizi iyi incelemiş olmaları gerekir. Anayasamız, yerinde bir davranışla, «Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları» için özel bir maddede yer vermiş ve bu kuruluşların işleyişlerinin «demokratik esaslara aykırı» olamıyacağını, «İdare»nin bir yargı mercii kararına dayanmadıkça bu kuruluşlara karışamıyacağını belirtmiştir. Bu hükümleri daha iyi kavramak için 1961 Anayasamızın ortaya koyduğu anlamda «demokratik devlet» bünyesini analiz etmek gerekir.

Demokrasi, herşeyden önce, menfaat ve fikir sınıfları, zümreleri arasında bir denge rejimidir; bu denge her an yeniden oluşan, her an yeni etki ve tepkilerle kurulan ve gelişen bir dengedir. Böyle bir devlet anlayışında hiç bir organın diğerinin üzerinde bir yetki ve görevi yoktur. Hiç bir fikir veya menfaat grubu susturulmaz, etkisiz hale getirilmez veya başkasını yok etmek iddiasını taşıyamaz. Yasama, yürütme ve yargı organlartnın hepsi uygulama ve kararlarında, daima sosyal bünyenin gelişmesine uygun bir anlayış havası içinde olmaya mecburdurlar. Bu organların hiçbiri özgürlüklere, demokrasiyi kaldırmak anlamına gelen biçimde, ilişemezler; Üniversite, TRT, basın ve meslek kuruluşları gibi organlara dokunamazlar. Toplum içindeki gelişmede her an yeni denge imkânlarını araştırmak, özellikle yürütme organını kritik etmek herkes için heyecanlı bir görev olmaktadır. Bu görevin, tek tek şahıs olarak yapılmasından daha etkili yolu, bir anlamda yegâne etkili yolu, örgütler halinde yapılmasıdır.

Yukarıda anlattığımız şekilde oluşan dengenin toplum yararına olması demokrasinin en önemli konusudur. Toplum bu neticeyi sağlayacak organları kurmamış olursa, fırsatı bir an eline geçirebilenler başkalarını ezerek bünyeyi tahrip edebilirler. O halde demokrasimizin en önemli organları, dengenin toplum yararına oluşunun kritiğini yapacak, kamu oyunu bu yönden uyanık tutacak kuruluşlardır. TRT, basın, Üniversite, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının rolü ve sahası burada ortaya çıkar. Meslek kuruluşları, üyelerinden gelen potansiyeli, bir baskı grubu halinde, kamu yararına kullanmaları için düşünmüşlerdir. Odalar, üyelerinin ihtisas sahibi olmalarından faydalanarak, olgun görüşler hazırlayacak; bunları önce üyelerine, sonra topluma maletmede, kamu yararına aykırı gelişmeleri önlemede bütün imkânlarını seferber edeceklerdir.

★

Şimdi bir başka konuya atlıyacağım. «Demokratik Devlet» bünyesine ait yukarıdaki analizler, Meslek kuruluşu içindeki işleyişin «demokratik esaslara uygun olacağı» şeklindeki Anayasa hükmünde nasıl

(Devamı Sayfa 3 de)

GÖKÇEKAYA BARAJININ GÖVDE YAPIMI TAMAMLANDI

7 yıl önce yapımına başlanan Gökçekaya barajının gövde inşaatı tamamlanmıştır.

1500 kadar işçi ve teknik elemanın emekleriyle bir İtalyan firmasınca kurulmakta olan barajın 800 milyon liraya malolacağı ileri sürülmektedir.

1965 yılında başlayan gövde kısmı yeni tamamlanan barajın hidro elektrik santrallerinin tesisine yakında başlanacaktır.

150 metre yükseklikte olan baraj 1 milyar m^3 su biriktirebilecek kapasitededir. Yıllık elektrik enerjisi üretimi ise, 562 milyon kilovat saat gücündedir. Santral gücü 3 milyon kilovattır.

Hatırlanacağı gibi, şu anda hizmete girmesi gereken barajın, tünel çökmesi nedeniyle yapımı aksamış ve hizmete girme süresi uzamıştır. Süre kaybına ilâveten maddî zararlar büyümüş ve barajın genel maliyeti önemli ölçüde artmıştır.

Gökçekaya barajı elektrik üretimine geçtikten sonra, 4 bin köy ile birlikte büyük merkezler de bu önemli tesisten yararlanacaklardır.

DÜNYA BANKASININ VERDİĞİ RAKAMLARA GÖRE

Türkiye dünyada 62. durumda

Dünya Bankası'nın kısa bir süre önce açıkladığı rakamlara göre Türkiye dünya ülkeleri arasında ekonomik bakımdan 62. sırada yer almaktadır.

Dünya Bankası'nın «Dünya Bankası Atlası» adı altında ülkelerin nüfus, millî hasıla ve büyüme oranlarına ilişkin olarak 1960 - 1970 dönemini esas alarak yayınladığı atlasta ilk on sırada, Amerika, İsveç, Kanada, İsviçre, Danimarka, Fransa, Batı Almanya, Norveç, Avusturalya ve Belçika bulunmaktadır.

Atlastaki rakamlara göre Türkiye sıralamada Arjantin, Romanya, Uruguay, Şili, Meksika, Yugoslavya, Portekiz, Brezilya, Kuzey Kore, Lübnan, Suudi Arabistan, gibi ülkelerden daha sonra yer almaktadır.

Dünya Bankası'nca verilen rakamlardan komşumuz olan ülkelerin kişi başına düşen millî hasılalarının Türkiye'dekinden fazla olduğu Irak ve Suriye dışında kalan komşularımızın ekonomik büyüme oranlarının da Türkiye'nin ekonomik büyümesinin iki kat civarında bulunduğu anlaşılmaktadır.

1970 Yılı Cari fiyatlariyle ülkelerin kişi başına düşen Gayri Safi Millî Hasılaları ve 1960 - 1970 arası on yıllık dönemde ortalama yıllık büyüme oranları

(Devamı Sayfa 4. te)

SORUNLARIMIZ

TÜRKİYE EKONOMİSİ 1972

— III —

Aslan Başer KAFAOĞLU
(İktisatçı - DPT eski uzmanı)

Bundan önceki yazılarımızda Türkiye'nin plansız bir dönem içinde olduğunu belirtmiştik. Türkiye'de Plân olarak ortaya konan belgenin teknik olarak «Plân» sayılamıyacağını anlatmış ve halk yararına bir «Plânlama»nın hangi amaçlara göre ayarlanması gerektiğini okuyucularımıza açıklamıştık. Bu amaçlara göre ayarlanacak« emredici» bir plânlama uygulaması elbette kolay olmayacaktır. Ama başka çıkış yolu yoktur. Şimdi bu yargıya karşı çıkan önemli olmayan bazı reformlarla durumu kurtarma olanağını savunanların açıklama ve iddialarını da biraz eleştirelim.

Biz ekonomik görüş olarak spesifik ağırlığı, yönlendirici tarafı devlet kesimi üzerine kurulmuş «plânlı bir devletçilik» taraftarıyız. Bunu kalkınmamızın olduğu kadar« halk yönetimi» ve hattâ şekli demokrasinin bile zorunlu unsuru sayarız. Kapital kıtlığı olan bir yerde kapitaliste dayalı bir kalkınma politikası ekonomik başarısızlıkla siyasi iflâsı da beraberinde getirir. Şekilde kalan yani halk yönetimi özüne inemeyen demokrasimizin her 10 yılda bir tökezlemesi bunun en açık delilidir.

Açık söyleyelim, siyasal düzeni makûl, gerçeklere uygun, ulusal çıkarlarımızı koruyan bir kalkınma politikası ile kararlılığa kavuşturabiliriz. Bunları, ekonomik kalkınma ve plânlama tekniği ile yakın ilgisi olmayan bu satırları neden yazdık? Bugün her ağızda bir terane var: Sanayileşmeliyiz. Türkiye'nin çıkış yolu budur. Bu doğrudur. Ama böyle, şimdiki gibi sanayileşemeyiz.

Sanayileşme rastgele ve pazar nizamı bozulmuş eko nomimizde bu pazarı daha da dengesiz birleşimlere iten eylemlerle varılacak bir amaç olamaz. Sanayileşme halkın tasarruflarını sanayie akıtmak ile de -bu fiat birleşimi ile imkânsızdır ama- sağlanamaz. «Özel sektörün yaratıcı gücü»nün şahlanması ile de olmaz. Sanayileşme her şeyden önce teknoloji ve alt yapı yatırımlarında bir mükemmellik derecesinden sonra, imkânları doğabilecek bir süreçtir. Teknoloji ve alt yapı yatırımları bir düzeye varmadan sanayileşme olamaz. Bu yatırımları da Türkiye'nin koşulları içinde ancak devlet yapar. Örneğin elektrikte çok düşük bir tüketim düzeyindeyiz. Buna rağmen yarın belki bunu da bulamıyacağımızı resmî makamlar ifade ediyor. Böyle bir ülkede Özel Sektörün yaratıcı gücü, ancak kendi başında bulunan kapitaliste ve çevresine bir rahat hayat sağlar. Ama kalkınmaya bir katkısı olamaz. Elektrik ile, sadece bir eksiği dile getirdik, bunalımlı durumu şu için, teknik eleman için de söyleyebiliriz. Hele iç pazarın % 60 nın en basit fizyolojik ihtiyaçları dışında para harcama gücü bulunmayan bir ülkede özel kesim eliyle sanayileşme hayâl bile olamaz.

Diğer konularda bugün kamu oyunda yapılan tartışmalar da bu çerçeve (kalkınma çerçevesi) içinde ana konular ve dertlere değinmekten uzak bulunmaktadır. Bu tedbirleri teker teker ele alalım :

A — Toprak Reformu :

Bugün için tarımda en büyük konu toprak reformu olarak ele alınıyor. Oysa toprak reformu dertlerden sadece biridir. Ve temel dertler bu çözüme bağlanmadan amacına varılmayacak bir adımdır. Çünkü Türk Tarımının dertleri beş grupta toplanabilir. Bu redtlerin herbiri bir coğrafi bölgede önem kazanır.

1 — Topraksızlık :

Topraksızlık ciddî bir sorundur. Ancak toprak reformu ile çözüm bulacak bir sorun değildir. Eldeki resmî beyanlara göre, reform kemâli ile uygulansa bile toprak verilebilecek küçük çiftçi ailesi sayısı taş çatlasa 700 bini geçmeyecektir. Oysa Türkiye'de toprağı yetersiz aile sayısı 4 milyon civarındadır. Öyleyse doğru, etkili ve ciddî çözüm yolu ikidir : Toprağı büyütmek veya toprak üstündeki nüfusu başka yerlere nakletmek.

Toprağı ölçü olarak büyütme olanağı yoktur. Ama verimi arttırma yolu ile aynı sonuca varılabilir. Bu da tarıma yatırım yapmakla olur. Öyleyse asıl dert toprak dağıtmakla değil bilgili ve sermaye ile takviye edilmiş usullerle yatırımlar yapmaktır. Toprak reformunun verimi arttıracağı ya da azaltacağı konusundaki tartışmalar tarımda bir sermaye eksikliği yanında önemi pek küçük kalan bir konudur. İkinci çareye gelince; Tarım da çalışanlara sanayi kesiminde ve kısa sürede iş bulma olanağı yoktur. Hele bugünkü, tüketime hitap eden özel sektörcü yatırım politikası ile bu olacak şey değildir. Devletin Madencilik ve Alt Yapı - İnşaat kesiminde yapacağı harcamalar belki bir ferahlık sağlar, ki bu da toprak reformuna göre çok daha önemli bir konudur.

2 — Tefecilik :

Aile işletmeleri elinde bulunan toprak ürünlerinde en önemli konu malını yetiştirenlerin bunu yok pahasına tefeciye kaptırmasıdır. Aslında güney ve güneydoğu Anadolu ile Batı Anadolu'nun ovaları dışında üreticinin en önemli derdi tefecilerden çektikleridir. Bunun çaresi de ikidir. Önce tarım kredilerini, aracı kredilerini azaltarak yeterli bir düzeye çıkarmak gerekir. Tarım kredileri banka istatistiklerinde 8 - 10 milyar civarında görülür ama aslında bunun önemli bir kısmı likiditesini kaybetmiş olup, yıllık tarım kredisi 1,5 milyar lira civarındadır. (Bu husus, Ekonomik ve Sosyal Etüdler Konferans Heyeti'nin 1970 Haziran seminerinde Devlet Plânlama Teşkilâtı Krediler Uzmanı Güngör Uras tarafından belirtilmiştir).

İkinci ve daha önemli nokta bugünkü israfçı banka düzenini devletleştirme yolu ile daha çok fon yaratır hale getirmektir. Prof. Oktay Yenal tarafından ayni seminerde verilmiş olan şu tabliğ oldukça ilginçtir.

Bugünkü banka düzeninin maliyeti klâsmanlara göre % 12,25'tir. Kârı ise %0,54'te bulunmaktadır. Ama bu tablo muhasebe tekniği gereği israfı bütünü ile ortaya koyamamıştır. Örneğin bankalar 500 milyon liralık inşaat ve 500 milyon liralık mobilya mefruşat yatırımı yapmışsa, masraflara bunun sadece amortismanları geçer yani 80 - 100 milyon lira, oysa israf edilen fon veya kaynak 1 milyara eşittir.

3 — Toprak verimsizliği:

Bazı yörelerde ise toprak yeterlidir, ama buralarda toprak bir servet değildir. Zaten nerelerde toprak verimsizse oralarda büyük toprak ağalarının bulunmaması bir raslantı sonucu da değildir. Yapılacak düzeltme adımı gine toprak reformu değil toprak verimini arttırmaktan geçmektedir. Gine devlet yatırımlarının -sulama, kredi arttırma yoluyla gübrelemeyi arttırma v.b.- artması söz konusudur. *Toprak Reformu gine 2. ci plândadır.* (Özellikle Orta Anadolu Bölgesinde durum budur).

4 — Satılmamış ürün kalması :

Çay, tütün gibi tekelce satılan mallarda bu durum apaçıktır. Ama bazı durumlar gözden kaçmaktadır. Örneğin 1970'de yüzbinlerce ton Domates tarlalarda toplatılmadan kalmıştır. Bazı yıllarda, bazı sebzelerde aynı durum olmaktadır. Bu derdin önüne iki şekilde geçilebilir. Yasakla, ya da plânla.

Halka üsten bakan zihniyete göre buna izin verilmemelidir. Ama bu ürünleri yasaklayınca geriye kalan ekim sahaları ne olacaktır? Bunlardan geçinen halk geçimini nasıl sağlayacaktır? Bunlar düşünülmez. Nerede ne yetiştirileceği plânlanmamıştır. Plânlı zihniyette ise, her yerde ne ekileceği bir ekim ve dikim plânına bağlanır. Tütün ektirmediğimiz alanda başka bir ekime geçmek için imkânlar hazırlanmıştır. Çay ekmeyene veya dikmeyene diyelim domates ektirilecekse her olanak buna göre ayarlanmıştır. Aslında böyle bir plânlama yapılırken de her türlü ekonomik koşullar dikkatle gözönüne alınmıştır. Böyle bir plânlama olmadan tarımda yapılan her reform hareketi etkisizdir. Ya da etkileri sınırlıdır.

5 — Bürokratik ve Dinsel Sulta :

Özellikle Doğu ve bir kısım İç Anadolu'da dinsel inançların dünya işlerinde kullanılması, yoktan koruyucular doğması ayrı bir derttir. Bunun çaresi de şüphesiz yoğun bir eğitim seferberliği ile idarede reformdur. Bu reformlarda başka şartlara bağlıdır.

Görüldüğü gibi toprak reformu köylülerin çok küçük bir kısmına, o da en iyi şekilde düzenlenip uygulanırsa, belki çareler getirilecek bir yenilik adımıdır. Bu kayıt ve şart dışında köylü bölgelerine ferahlık getirecek değildir.

Şimdi bir de toprak reformunun kendisinin uygulanma şansını inceleyelim. Herkes bilirki köylüye toprak verecek bir kanun hazırlamak başkadır, onu uygulayabilmek daha başkadır. İdare ve siyaset kadroları bu durumda iken küçük köylü lehine, yahut hiç olmazsa aleyhine olmayan, bir uygulamanın var olduğunu düşünelim. Bundan sonra köylüye kredi verme onun kooperatifler eli ile donatmak gerekecektir. Bugünkü kredi düzenimiz buna elverişli midir? Toprağı olan, üretim yapan köylüyü malını satarken koruyamayan bir düzen içinde bunun yolu nasıl bulunacaktır? Kredi düzenlemesini fiziksel ünitelere dayalı emredici bir plânın emrine bağlamadan köylüyü üretime geçirme olanağı bulunamaz. Bakarsınız birkaç yıl sonra Toprak Reformunun çeşitli muvazaalarla iskeleti bile kalmamış.

Toprak reformu için yazdıklarımız diğer her reform ya da reorganizasyon için de geçerlidir. Bunların teker teker ele alınıp, düzenleyici, fizikî olarakesaslara bağlanmış bir plânlama emrine verilmedikçe ne yararları, ne de yürürlük yetenekleri kalır. İncelemelerimizi sürdürdükçe bunu daha iyi anlayacağız. Ama bu

(Devamı 11. sayfada)



'E MEKTUPLAR

SAYIN MÜSLÜM YAŞA'nın mektubunu, görüşlerine katılmamıza rağmen, ilginç olması nedeniyle aynen yayınlıyoruz.

SAYIN İZZETTİN SİLİER
İSTANBUL İNŞAAT MÜHENDİLERİ BAŞKANI

Güzel anılar unutulmaz. Hele anılar sonrası umutsuzluklar dolu ise. Şu anda böylesine bir anı yaşıyorum. Türk Teknik Elemanları Sendikasınca son olarak Ankara'da düzenlenen FORUM belleğimde hâlâ canlı duruyor. Ne umutlu konuşmalar yapılmıştı. Teknik Elemanlar Ordusu bir bütün olarak ses vermişti. Yıllardır yapılan hatalar bir bir anlatılıyor, şimdiye dek bizi bölüp zayıflatan güçler karşısında birliğe davet ediliyorduk. Teknik Elemanlar arasında artık ayrım yapılmıyacaktı. Bizi Mühendis - Tekniker - Teknisyen - Alçak ve Yüksek gibi kavramlarla kamplara bölen zihniyet son bulacaktı. Böylelikle meydana gelen Teknik Eleman kitlesi daha güçlü kılınacak, dolayısı ile bize acil ihtiyacı bulunan memleketin kalkınmasına da ilk safhalarda itici bir güç olacaktık.

Heyhat... Ne yazık ki aldanmışız. Yazıya başlarken belirttiğim gibi güzel anı olmuş tüm bunlar. Ya şimdi ne haldeyiz? Bunu her teknik eleman biliyor. Benim yapmaya çalıştığım, çileli ve ızdırap dolu olan Tekniker zümresinin bir ferdi olarak ve onların hislerine tercüman olacağıma inanarak bize reva görülen haksızlıkları protesto etmektir. Gerçi aklı selimin olmadığı bir yerde protestolar'dan medet ummak mümkün değildir amma yine de içimizi dökmekte yarar vardır. Hiç bir şey olmasa bile deşarj oluruz.

Şimdiye kadar teknik elemanlar içerisinde kendimizi farzederek beklediğimiz yan ödemelerin lâfını etmeyi bile tiksinti ile karşılıyoruz. Yan ödemelerde bize yapılan haksızlığı, evvelâ bizi kendilerinden kabul ettikleri ve şu ana kadar da aldattıkları mühendislerin vicdanına sonra da kamu oyunun takdirine havale ediyoruz. Artık anlaşılmıştır ki mühendisler bizi kaderimizle başbaşa bırakacaklardır. Ağzına bir parmak bal çalınan mühendis tekniker ve teknisyen unutmuştur. Biz bunu ihanet kabul ediyoruz. İsterdi ki bize reva görülen haksızlığı tüm teknik elemanlar birlikte göğüslesinler. Bu tepki elbette lâf ile değil verilen yan ödemeleri hiçbir mühendisin kabul etmemesi ile. Daha unutulmadı; teknik eleman idealine samimiyetle inanarak nasıl ki sizinle beraber teknik eleman boykotuna katıldıksa, nasıl ki yevmiyelerimizin kesilmesini ve amirlerimizin gözüne batmasını bu ideal uğruna ödensemedikse siz de böyle günlerde kendinizi gösterebilirdiniz.

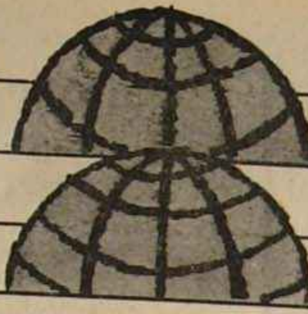
Yan ödemelerin takdirinde bir uzatmalı onbaşı bir ebe kadar önemsenmeyen bir teknikerin bu memlekette işi ne acaba. Eğitimin teknik alana kaydırılması memleketin teknik elemana olan ihtiyacı gibi lâflar ne ifade ediyor? Bizce hiçbir şey ifade etmiyor artık. Sayın yetkililer her ne kadar bize çok ihtiyaç bulunduğunu her vesile ile açıklasalar bile.

Bu durumlara düşmemizin sebebi açık. Toplumun geri kalmış kesimlerinden gelen bizler imkânlarımızın zerresini dahi kulanlarak ancak bu kadar okuyabildik. İçimizde nice kabiliyetlerin olmasına rağmen bize bulunduğumuz mevkii son durak yaptılar. Onbeş senelik bir tahsil (tekniker yüksek okulu mezunu) sonunda mühendis okuluna yeni baştan devam etmek gibi aklıselim dışı bir uygulama karşısındayız. Bu haksızlıklar karşısında yıllardır çırpınıyoruz. İlk boykotlar mı yapmadık, ilk boykot kurbanlarını mı vermedik. Ama bu düzenin içinde hiçbir netice alamadık. Kader gibi anlımıza damgalandı sanki.

Memlekette yetenekli olmak birşey ifade etmiyor. Bir diploma parçası tüm yeteneklere tercih ediliyor. Zamanında kendisinden çok istifade edilmiş yıllarca yetkili mevkileri dirayetle derühte etmiş çok sayıda tekniker ağabeylerimiz mühendis imalâthaneleri sayesinde eski görevleri ve yetkileri ellerinden gün be gün alınmakta pasif hale getirilmekteler. Bu çok acı bir uygulamadır. Yılların tecrübesi ile pişmiş, önemli görevleri başarı ile yürütmüş bir teknikere yeni mezun bir mühendisi tercih etmek aklın yolu ile bağdaştırmak mümkün değildir. Yan ödemeler bizim için gurur kırıcı olmuştur. Böylelikle manevi yıkıntı ile birlikte maddi yıkıntı da bize reva görülmüştür. Aklı selim ölçülerle bağdaşmıyan böylesine uygulamalar bizi memleketimizden soğutmaktadır. Çok sayıda arkadaşımız şimdiden birçok tehlikeyi göze alarak ele işçilik yapmak için yurt dışına gitme kararındadır. Bize kıymet verilmeyen yerde biz de kalmak istemiyoruz.

(Devamı110. sayfada)

TÜRKİYE'DE DÜNYADA TEKNİK



İstanbul «Boğaz Köprüsü» platformuna konulan tabliyelerin sayısı 22 yi bulmuştur. Böylece döşemenin uzunluğu 400 metreye ulaşmıştır. Asya ve Avrupa kıtasını birbirine bağlıyacak olan İstanbul Boğaz Köprüsü «çelik yolu» çalışmalarında en çok rüzgârdan yakınılmaktadır. Yetkililer, «rüzgâr olmadığı zamanlar çalışmaların günlük temposunun sürdürüldüğünü» bildirmişler, «Ancak hızı 70 kilometreyi geçen rüzgâr bizim çalışmalarımızı durduruyor» demişlerdir.

Kongre anlatacaktır



İnşaat Mühendisleri Kongreye gidiyorlar. Onları temsilen çıkan bu dergide ben aylardır, «gazeteci gözüyle» yazıyorum. Onlar birer mühendis, ben gazeteciyim. Konular öylesine birleşiyor ki, benim yazıp söylediklerim, onların yazıp söyledikleri ve yaptıkları birleşiyor. İşbölümü, uzmanlık, bir konuyu birinin daha iyi bilmesi, ötekinin bilmemesi, «herkesin kendi kapısının önünü süpürmesi», falan filan her şey ortadan kalktı. Daha doğrusu her bir yere birlik oldu. Galiba bu azgelişmiş ülkelerin ortak sorunudur. Halâ azgelişmiş ülke miyiz, geri kalmış ülke miyiz, geri bırakılmış ülke miyiz, tartışıyoruz.

Teknik güçten faydalanamıyoruz. Bunu biz söylüyoruz. Oturup karar mevkiinde bulunanlar da söylüyor. Meclislerde söyleniyor. Plan yapan uzmanlar da söylüyor. Gene de teknik güçten kimsenin gereğince yararlandığı yok. Akar sularımız gibi teknik gücümüz, sınırlarımızın içinden kayıp, başka sınırlara gidiyor. Bizim yararlanamadıklarımızdan onlar yararlanıyor.

Yanlış bir kanı içindeyiz? Bir ülke sanayileştikçe, sanıyoruz ki, insan gücüne ihtiyacı azalıyor. Oysa tersine oluyor, bir ülke sanayileştikçe, insan gücüne ihtiyacı gittikçe çoğalıyor. Örnek mi istersiniz? İşte Almanya! Sanayisini geliştirdikçe, insan gücüne olan ihtiyacı artıyor. Bizimkiler de sanayileştiklerinden sözediyorlar. Bazı rakamlar, istatistikler de veriyorlar. Oysa kullanılan insan gücü ortadadır. Planlar yapıyoruz, şu kadar insan gücünü, şu kadar yıl içinde kullanacağız, diyoruz. Plan uygulanıyor verilen rakamın yarısını bile kullanamadığımız görülüyor. Bu neden oluyor?

Her şeyi ulusal çıkarlar çerçevesinde planlayamıyoruz. Plan, özel kesim için yolgösterici, kamu kesimi için kısıtlayıcı bir ölçekte yapılmıştır. Özel kesim teknik gücümüzden ulusal değerler amacında mı, kendi özel çıkarları amacında mı yararlanacaktır? Bakıyorsunuz yararlanma ulusal çıkarlar amacında sonuç vermiyor. Teknik güç artıyor, bölük pörçük bir yerlere dağılıyor, ya da atıl kalıyor. Bu mu istediğimiz?

Bakın Yunan cuntası bile atıl teknik gücü akar sular gibi boşuna akıtmıyor. Bir yerde kullanılması için otoritesini ortaya koyuyor. Yunan işverenine, işleri bir kaç vardiya da yapmasını öğütlüyor, yapmazsa baskısını kullanıyor. Sağlam bir ölçek midir, değil midir, tartışmıyorum. Fakat, geçici de olsa bir şeye yaradığını söyliyebiliriz. Bizde, işçiye grev yaptırmamakta otorite kullanılıyor da, işverene boş duran makinelerin değerlendirilmesi için birkaç vardiya kullanılması, işçiye (teknik güce o kadarlık iş bulunması için) iş alanı açılması için otorite kullanılmıyor.

Biz bir gazeteci gözüyle bunlara karışırken, elbeltteki kongrede işin hem bu yanı, hem de teknik yanının tartışılacak açıklığa kavuşturulacağını da bekliyoruz... Hepsi aydın kişiler kongredekiler, karmaşık ortama aydınca çözüm yolları önereceklerdir. Bu kongreler meslekî olması gerekirken, ülkemizin koşullarından gelen bir zorunlukla ülke koşullarına da bir ışık tutacak, bir yol gösterecektir.

Neden oluyor bunlar?

Ulusal çıkarları biz, bir ülkenin tümünün çıkarları olarak biçimliyemiyoruz. Daha doğrusu yöneticiler biçimliyemiyorlar. Onlar egemen olan bir gücün doğrultusunda baskılı bir yönetim kurdukları, bundan belli kesim yararlandığı zaman işlerin düzgün gittiği kanısına varıyorlar. Aradan bir süre geçtiğinde yanılgılarını anladıkları zaman da, işin eğrisini doğrusuna denk getirecekleri yerde baskı yollarını deniyorlar. Bu da fayda vermiyor: Herkesin, herşeye karışması nedenini doğuruyor. Soruyorlar:

«Herkes her şeye neden karışıyor?»

Kısa karşılığı şöyle olur:

«Yanılgılar içindesiniz de ondan!..»

Yarım yamalak anlatabildik mi? Anlatamadıysak, kongre anlatacaktır.

Mehmed Kemâl

Demokratik işleyiş

(Baştarafı 1. sahifede)

bir durum çıkarır?

Bu mesele herşeyden önce bir seçme ve seçilme hakkıdır. Arzu eden aday olabilmeli ve üyeler oylarının değerleneceğinden emin olarak seçmelidirler. Bunlar ana temellerdir. Fakat pratik olarak daha önemlisi fikir tartışmalarıdır. Her üye inandığı veya inandırıldığı fikirleri, başkalarına telkin etmek ister veya daha ilerisi bunların «oda görüşü» halinde yürütülmesi için gayret sarfeder. Bunlar da üyenin ortadan kaldırılmaması gereken haklarıdır. Odanın yararlı görüşlere varması, iyi hizmet etmesi fikir tartışmalarının canlı tutulmasına bağlıdır. Karşıt fikirler, olgun fikirlerin çıkmasına ilk adımdır. Onun içindir ki, oda içindeki görüşmelerde, azınlık düşüncelerinin rahatça ortaya konulup tartışılması olanağı titizlikle korunmalıdır.

«Odanın görüşü», bu denge düzeninde, o andaki çoğunluk tarafından desteklenen görüştür. Odanın bünyesi içinde karşıt fikirlerin savunucuları daima mevcut kalacaktır. Ama alınan kararlara, o karar değiştirilmedikçe uymak, üyenin borcudur, örgüt ruhunun, örgüt disiplininin en önemli noktasıdır. Odamızın kararlarına, kendi düşüncesine uyduğu zaman saygılı olmak, uymadığında Odayı yok sayacak kadar, hatta onu yok etmek üzere gayretler göstermek, çok ilkel bir davranış olur. Herkes karşt görüşte de belki bir doğrunun bulunabileceğine kendisini alıştırmalıdır. Öyle ki üye, sahibi, idarecisi, ilgilisi olduğu müesseselerin zarar gördüğü kararlara dahi onları uydurmanın, saygılı tutmanın çabasında bulunmakla kendini borçlu hissetmelidir.

Yeni yönetim kurullarına başarılar diliyoruz.

Bu Dönemdeki KAYIPLARIMIZ :

Füruzan GAMSIZ	26.1.1972
Şadi KULAŞ	30.3.1972
Kemal OCAKLI	15.4.1972
Jirayir AKSOY	20.5.1972
Alpdoğan DAĞCI	5.8.1972
Osman KÜSEFOĞLU	28.9.1972
Süha GEDİZ	8.10.1972
Gürcan KUTAY	9.10.1972
Ali Alâettin ERK	22.11.1972

Rahmet ve Saygı ile anıyoruz.

İnşaat Mühendisleri Odası

İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu

15 Ocak 1972 - 20 Ocak 1973

15.1.1972 - 12.6. 1972

Başkan	İzzettin SİLİER
Sekreter Üye	Cahit KARAHAN
Muhasip Üye	Tezer ERASLAN
Üye	Kerim ESMER
Üye	Erol ÜNAL
Üye	Ersin ARIOĞLU
Üye	Mete KARAKOÇ

12.6.1972 - 20.1.1973

Başkan	İzzettin SİLİER
Sekreter Üye	Tezer ERASLAN
Muhasip Üye	Erol ÜNAL
Üye	Kerim ESMER
Üye	Ersin ARIOĞLU
Üye	Mete KARAKOÇ
Üye	İlker AKAR

Türkiye dünyada 62. durumda

(Baştarafı 1. sayfada)

Ülkeler	Kişi Başına GSMH US Dolars	Büyüme Oranı (Yüzde)
1 — Amerika	4.760	3.2
2 — İsveç	4.030	3.8
3 — Kanada	3.700	3.6
4 — İsviçre	3.320	2.5
5 — Danimarka	3.190	3.7
6 — Fransa	3.100	4.6
7 — B. Almanya	2.930	3.5
8 — Norveç	2.860	4.1
9 — Avusturalya	2.820	3.1
10 — Belçika	2.720	4.1
11 — Yeni Zelanda	2.700	2.1
12 — Doğu Almanya	2.490	4.2
13 — Lüksemburg Danimarka Hollanda	2.430	3.9
14 — Finlandiya	2.390	3.9
15 — İngiltere	2.270	2.2
16 — Çekoslovakya	2.230	3.8
17 — Avusturya	2.010	3.9
18 — İsrail	1.960	4.7
19 — Japonya	1.930	9.6
20 — Rusya	1.790	5.8
21 — Libya	1.770	20.4
22 — İtalya	1.760	4.6
23 — Porto Riko	1.650	5.8
24 — Macaristan	1.600	5.4
25 — Polonya	1.400	5.2
26 — İrlanda	1.360	3.6
27 — Arjantin	1.160	2.5
28 — Yunanistan	1.090	6.6
29 — İspanya	1.020	6.1
30 — Venezuella	980	2.3
31 — Hong - Kong	970	8.4
32 — Romanya	930	7.7
33 — Singapur	920	5.2
34 — Tobago	860	1.9
35 — Uruguay	820	0.4
36 — Bulgaristan	760	7.4
37 — Güney Afrika	760	3
38 — Panama	730	4.2
39 — Şili	720	1.6
40 — Jamaika	670	3.5
41 — Meksika	670	3.5
42 — Portekiz	660	5.3
43 — Yugoslavya	650	4.3
44 — Albania	600	4.8
45 — Lübnan	590	0.5
46 — Kostarika	560	3.2
47 — Küba	530	0.6
48 — Mongolya	460	0.0
49 — Peru	450	1.4
50 — Suudi Arabistan	440	8.0
51 — Nikarigua	430	2.8
52 — Brezilya	420	2.4
53 — Zambia	400	7.1
54 — Çin Cumhuriyeti	390	7.1
55 — İran	380	5.4
56 — Malasia	380	3.1
57 — Guatemela	360	2.0
58 — Dominik Cumriyeti	350	0.5
59 — Kolombia	340	1.7
60 — K. Kore	330	3.9
61 — Irak	320	2.5
62 — Türkiye	*310*	*3.9*

Türkiye'ye Komşu Ve Yakın Ülkelerin Kişi Başına Gayri Safi Milli Hasılalarıve 1960 - 1970 Arası Ortalama Yıllık Büyüme Oranları

Ülkeler	Kişi Başına GSMH (US Dolars)	Büyüme Oranı (Yüzde)
İtalya	1.760	4.6
Libya	1.770	20.4
İsrail	1.960	4.7
Romanya	930	7.7
Suudi Arabistan	440	8.0
KOMŞULAR		
Rusya	1.790	5.8
Yunanistan	1.090	6.6
Bulgaristan	760	7.4
İran	380	5.4
Irak	320	2.5
Türkiye	*310*	3.9
Suriye	290	3.4

18. Dönem Çalışma Raporu

Sunuş

XVIII. GENEL KURUL TOPLANTISI

Bir yıllık hizmet nöbetimiz sona ermiş bulunuyor. Çalışmalarımızın başlıcalarını, görüş ve önerilerimizi takdirlerine sunan ÇALIŞMA RAPORU'muzla huzurunuzdayız.

Raporumuzu «Teknik Güç» gazetemizin 15 inci sayısının bir bölümü olarak yayınlıyoruz. Aslında çalışmalarımızı «Teknik Güç» ün diğer sayılarında mümkün olan genişlikte size iletmeye çabalamıştık. Burada yapılan toplu ve birbirleriyle bağıntılı bir özetlemeden ibaret olacaktır.

Raporumuzda eksik veya açıklanmasını gerekli gördüğünüz konuları Genel Kurulda aydınlatmağa çalışmak ödevimizdir.

Çalışmalarımızda bize yardımlarını esirgemiyen sayın üyelerimize burada bir kez daha teşekkürlerimizi sunarız.

Bizi seçerken göstermiş olduğunuz güven için şükranlarımızı sunarken yeni seçeceğiniz Yönetim Kuruluna üstün başarılar dileriz.

En derin saygılarımızla.

YÖNETİM KURULU

Yapamadıklarımızın üzüntüsü

Yalnız mesleğimiz ve meslektaşlarımız için değil, bütün memleketimiz için çok karanlık bir yıldan geçerek geliyoruz. Açıkça belirtmek gerekir ki önümüzdeki yılın daha aydınlık geçeceğine ait ufukta en küçük bir işaret bulunmamaktadır. Bir meslek örgütünün yönetiminde görev almış kişiler için, böyle yılların doğurduğu en önemli netice, sene sonu çalışma raporunu hazırlarken, meslektaşlarına hizmet amacıyla yaptıklarının sevincini duymaktan çok, yapamadıklarının üzüntüsü içinde kıvranmak olmaktadır.

Aslında zor yıllardır ki meslek örgütlerinin önemini gözler önüne somut olarak serer. Böyle yıllarda çaresizlik içinde çırpınan kişiler, örgütlerden birşeyler umar; daha önce bu örgütleri kuvvetlendirmemiş olmanın acısını çeker.

Cumhuriyetimizin 50 inci yılına girdiğimiz şu yılda, toplumumuzun kaderine, Cumhuriyetimizin diğer yıllarının hiç birinde görülmeyen bir şekilde, çağ dışı bir anlayış ve davranış hükmetmeye başlamış bulunuyor. Toplumumuzun bütün değerli ve ilerici unsurlarını bir tarafa fırlatarak, ezerek kendi sultasını yürütmek istiyen bu zihneyet temsilcileri, Okumayan, düşünmeyen, ilim ve kitap düşmanı bir takım kişiler, gözlerimizin içine baka baka, kendi saplantılarını kabul ettirmek için, açıkça kaba kuvvet kullanmakta ve kullanmak tehdidi savurmaktadırlar. Durumu çıkarlarına uygun gören zümre, ortalıkta gözüken bu kaba kuvvet uygulayıcılarını kendi temsilcileri haline getirmenin tertipleri içindedirler. Böyle bir ortamda mesleğimize ve meslektaşlarımıza ait konuların bütün içindeki yerini ölçmeden girişimlerde bulunmak doğru olmaz.

Geçen yıl toplumumuzu kemiren hastalığın en seçik belirtisi, Devlet kavramının en önemli temeli olan «hukuka saygı» anlayışının yaygın şekilde ortadan kalkması oldu. Bu belirti öylesine yaygınlaştı ki, böyle bir anlayışın gereğini savunan kişiler, aramızda yabanlar gibi dolaşmaya başladı. Şartnamelere aldırmayan inşaatçj, karakolda işkenceyi zevk edinen polis, kanunsuz gözaltına almayı alışkanlık haline getiren savcı, tüzükle konmuş olanı yönetmelikle, yönetmelikle konanı genelge ile ortadan kaldırmak isteyen Maliye memuru, kanunun açık seçik koyduğu süreyi genelge ile ortadan kaldıran Bağkur Yöneticisi, en önemli konularda dahi çıkarttığı kanunlar Anayasa Mahkemesi tarafından iptâl edilen politikacı, Anayasayı korumak için başa getirildikleri iddia edilip Anayasayı tanınmaz hale getirmekte öncülük eden devlet adamları, aslında aynı kafa yapısının örnekleri oldular. Aralarındaki fark olsa olsa toplum hayatımıza etkisi bakımından ölçülebilir. Bir yerde Devletin temelleri böylesine hırpalanınca, sağ duyu sahibi her vatandaşın aklını başına toplayıp derin derin düşünmesi gerekir.

OSMANLI GELENEĞİ

Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ü, Samsuna çıktığı günlerde, en çok uğraştıran konu, kuracağı yeni devletin hukuki temelleri olmuştur. O, kendisini boynunda idam fermanı bulunan bir «celalî eşkiyası» olarak ilân etmek istiyenlere karşı, büyük devlet adamı oluşunu hukuka saygılı davranışıyla ispat etmiştir. Aslında Cumhuriyetimizin, Osmanlı Devletinden en ayırıcı özelliği memleketimizi, merkezde bir takım komisyoncu ve dolandırıcıların, dağlarında sayısız eşkiyanın halkı ezmek için yürüttüğü keyfi sistemi ortadan kaldırması olmuştur. Rejimimizi, asırların gelenekleştirdiği hastalıkların nüksetmesinden mutlaka korunmak hepimizin ilk ödevidir.

Bu konuda yegâne sevindirici ümit noktası, son günlerde iki büyük parti başkanının tehlikeleri sezdiklerini gösteren, ortak dil kullanmalarıdır. Yurdumuzda son yıl içinde uğrunda her zaman can vermeye hazır olduğumuzu, iliklerimizin derinliklerinde hissettiğimiz bir çok kavramlar, birer mizah konusu

Giriş

imişler gibi ele alındı: Demokrasi, Anayasa, özgürlk, reform, Üniversite, teknik personel, gençlik ve halkımızın kalkınması v.s. Bunların tekrar toplum yapımızdaki saygılı yerlerine ulaştırılması gerekmektedir. Önümzdeki yılda bunun çetin savaşını vereceğiz ve savaşta meslek örgütlerimiz kendilerine düşeni becermenin çabasında olacaktır.

Bugünkü davranışların bahanesi olan «anarşi»nin asıl fenalığı da Devlet hayatını benzer davranışlarla ortadan kaldırmasıdır. Ne yazık ki «anarşi»yi bahane edenler her türlü ilerici düşünceyi ezmek fırsatını yakalamış olmak havasını yaymak istemektedirler. Bu fırsat kendilerine verilmemelidir.

BÜTÜN ARASINDA TEKNIK ELEMAN

Teknik elemanın son sene içinde karşılaştığı eziklik, yapılanların halkımızın yararı için yapılmadığını, en kolay şekilde kavratacak, somut bir örnektir ve hepimizin sofrasına, günlük yaşamına etki eden bir olaydır. Ulusların kalkınma ümidinde, gelecekte iyi günler beklemesinde en sağlam temel, teknik elemanların ortaya çıkardığı potansiyeldir. Bu potansiyelin, delicesine hırpalanması olayı, son senelerimizin inkâr edilmez bir olgusudur. Özellikle geri kalmış memleketlerin en önemli ihtiyacı «teknik bilgi» dir. Bu memleketlerin emparyalist güçlerin köleliğinden kurtulmasında «teknik bilgi» sahiplerinin çok stratejik önemi vardır. Teknik elemanın her türlü teşvikle temel unsur haline getirilmesi gerekir. Bu açık gerçeklerin bilinçli bir şekilde reddedilmesi, ezmek, küstürmek ve kaçırmak için elden gelenin yapılması durumunda mantık bulmak, Türkiye'de olanların bütününü kavramakla mümkündür. Karşı tedbirler de ancak bütünün içinde yaratılacaktır.

Kişilerin olduğu gibi toplumların da zor yılları bulunur. Şu noktayı özellikle belirtmek gerekir ki. böyle zor yıllarda ezikliği kabul ederek kadere boyun eğmek, küsmek ve özellikle dış memleketlere giderek kurtulurum zannetmek büyük bir aldanmadır. Çünkü bu memleket bizim memleketimizdir, çünkü bu toplumun kaderiyle mutlaka bağlıyız ve halkımıza çok şey borçluyuz. Olayları soğukkanlılıkla eleştirmek, çareler üzerinde dikkatle düşünmek, en kısa sürede dimdik ayağa kalkmak için hazır bulunmak gerekir.

ÇÖZÜM: ÖRGÜTLERİ ETKILI HALE GETİRMEK

Az gelişmiş ülkelerde beyin göçünün en önemli sebeblerinden biri, aydın kişilerin «yalnız olmak» hissi içinde duydukları huzursuzluktur. İyi ve doğru için yapılması gerekenleri bilen ve gören aydın kişilerin, duyduğu huzursuzluğu gidermenin tek çözüm yolu, meslek kuruluşlarında çalışmak; o kuruluşları amaca varmak için etkili bir araç haline getirmektir. Yalnızlıktan kurtulmanın çaresi budur. Gerek geçen yıllardaki çabalarımızın, gerekse gelecek yıllar için önerilerimizin doğru yorumu, bu inancımızın anlaşılmasından çıkar. Senelerden beri genel kurullarımızda, Odanın ana rolünün «genel düzenimizin ve teknik hayatımızın kamu yararına en uygun halde işlemesine çaba gösteren, her zaman uyanık ve hazır bir baskı grubu» olduğu şeklinde kararlaştırılan görüş doğruluğunu bütün sert çizgileriyle korumaktadır. Onun içindir ki teferruata ait görüş ayrılıklarını abartmadan çözümlemek, üyelerimizin ortak görüş ve sorunlarını disipline işlemek ve her şeyin üstünde birleşerek ortak bir güç yaratmak yönetim kurulumuzun amacı oldu.

Türk Devrimine adım adım hizmet etmenin çabası içindeyiz. Yıl içinde yapabildiklerimizi ve yapılması gerekenler üzerinde düşündüklerimizin bir kısmını aşağıda özetleyeceğiz.

18. Dönem Çalışma Raporu

Genel Konular

Savcılığa şikâyet edilen bir yayın organı

Yönetim Kurulumuzun bu yılki en önemli kararı, hiç şüphesiz, Şube bünyesinde bir gazete çıkarmak kararıdır. Bir yayın organının sürekli çıkmasının ne kadar güç bir iş olduğunu, konu ile ilgilenen herkes bilir.

«Yardım edelim de Oda dergisi daha iyi çıksın» görüşünün gerçek bir değeri olmadığını geçmiş seneler ortaya koymuştu. Biz davranışımızla «yapabilene yol açalım» tezinin doğruluğunu gösterdik. Artık, Odamızın dergisi yanına, onbeş günlük bir gazete eklenmiştir. Bunun bir ihtiyacın karşılığı olduğu anlaşılmıştır.

Üzülerek belirtmeliyiz ki, Yönetim Kurulumuzda oybirliği ile alınan «Gazete çıkarma» kararı, Oda Merkez Yönetim Kurulumuz tarafından anlaşılması güç bir tarzda karşılanmış, gazetemizin çıkmaması için savcılığa ihbar etmek, üye adreslerini bildirmemek de dahil her yol denenmiştir. Gazetemizin aralıksız ve gittikçe olgun ve dolgun olarak çıkmağa devam etmesine rağmen Merkez Yönetim Kurulu, «direnmesi»ni sürdürmüş ve başarısız kalmamız için elinden geleni yapmıştır.

Oda Genel Kurulunca İstanbul Şubesinin bütçesine konulmuş bulunan 60 bin lirayı, gazete çıkarmak için harcama kararımızın, Merkez Yönetim Kurulunca kabul edilmemesi üzerine, gazetenin çıkarılmasını erteledik. Oda Yönetmeliğimizin 41 inci maddesi, Yönetim Kurulları arasındaki bütün anlaşmazlıkları Danışma Kurulunun çözeceğini hükme bağlamakta idi. Danışma Kuruluna götürdüğümüz bu sorun üzerindeki tartışmalar, Merkez Yönetim Kurulunun «İstanbul Şubesi Yönetim Kurulunun Çalışma Programını kendi sorumlulukları altında yürütmesini kabul ediyoruz» şeklindeki beyanı üzerine kapandı. Bu karara rağmen Şubemize Oda üyelerinin adresleri gönderilmedi. Adresleri Oda dışından şahıslar göstererek ve 500 lira ödeyerek satın almağa mecbur kaldık. Gazetemizin ilk sayısı çıkınca, Oda Merkezi Yönetim Kurulunun Basın Savcılığına başvurduğunu öğrendik. Doğrusu TEKNİK - GÜÇgazetesi ile yıl içinde vardığımız düzey, varmayı umduğumuz düzeyin üstünde olmuştur. Bunda üyelerimizin gazetemizi benimseyerek teşvik etmeleri, zaman zaman yardım etmeleri büyük rol oynamıştır. Denebilir ki gazetemiz, yıl içindeki dinanizm'mimizin ekseni görevini gördü. Böylece çalışma programımızda gazetemizi takdim ederken bildirdiğimiz «Kurullarımızı bir taraftan aralıksız çalışmaya zorlamak, diğer taraftan vardıkları sonuçları, önce öyelerimize, sonra kamuya maletmek» amacı gerçekleşmiş oldu.

Gazetemizi onbeş günde bir sekiz sahife olarak çıkarmayı kararlaştırarak yola çıkmıştık. Birinci sayısı dışında bütün sayılarını 12 veya daha çok sahifeli çıkarmayı başardık. Gazetemiz Türk Basını tarafından dikkatle izlendi, zaman zaman içinden aktarmalar yapıldı. Şubemiz bütçesinde bu amaçla ayrılmış olan paranın üçte birini bile harcamak gerekmedi. Sanırız ki gelecek yıl reklam gelirleri, gazetenin bütün masraflarını karşılayacaktır ve hatta daha geniş çapta çalışmayı sağlıyacak bir yayın kurulu ve kadrosunu beslemek mümkün olacaktır. Bu arada bir ertesi yıldan sonra Resmî İlân almanın da hak olarak doğacağını belirtmek yerinde olacaktır.

Kendisiyle görüşmek veya yazışmak fırsatını bulduğumuz bütün üyelerimiz gazetemizi dikkatle ve takdir ederek izlediklerini bildirdiler. Artık sanıyoruz ki Odamız etkili yeni bir yayın organına sahibolmuştur.
ha sık çıkan bir gazeteye doğru ilerlemeler yaratacaklardır.

Bugün günahıyla, sevabıyla, yaptığımızın sorumluluğunu sevinçle taşıyarak huzurunuza gelmiş bulunuyoruz ve sanırız hesap vermek kadar, hesap sormak durumundayız. Genel Merkezimizin sağduyunun gereği olarak gazetemizi destekler durumuna geldiğini görmek istiyoruz.

Ümit ediyoruz ki görevimizi devralacak arkadaşlarımız, daha dolgun ve daha sık çıkan bir gazeteye doğru ilerlemeler yaratacaklardır.

Örgütlenme

Büyüyün Oda

Gazetemizin böylece Oda bünyesinde yerini buluşu gerçekte bir «Odamızın büyümesi» olayıdır. Örgütümüzden yapması beklenen şeyler üyelerin kafalarında çok değişik biçimlerdedir. Bir de acı gerçek vardır ki, Oda, bunların büyük bir kısmını yapamıyacak boyutlarda kalmıştır. Aslında 9000 inşaat mühendisinin Oda içinde gerçekleştirebilecekleri potansiyel bu boyutların çok üstündedir. Bu potansiyelin oluşumu üyelerin birbirine kaynaşmaları, bilinçli bir kütle haline gelmeleri ile mümkündür. Gazete bu yolda etkili bir araçtır. Artık, üyelerimiz birbirlerinden daha geniş ölçüde haberler alacaklar, ortak sorunlar için kafa yoracaklar, aynı şeylere sevinecek veya üzülecekler. Görevini iyi bilen yöneticiler yayın organı için seçtikleri haber ve yorumlarla, makaleler ve röpotajlarla, her yıl daha sıkı birbirine sarılmış, bir kütle yaratacaklardır. Bu büyük birliğin yaratıcı gücü, önümüzdeki yıllarda verimini gösterecektir.

Bu yılki çalışma programında üç ana amaç kabul etmiştik. Bunlardan birincisini : Oda'mızın, gelişen yeni koşullara ve ihtiyaçlara cevap verebilecek biçimde, «yeniden örgütlenme»sini sağlamak diye özetlemiştik. İşte yayın organımız bu yeniden örgütlenmenin somut örneği oldu. Ancak bununla kalmadık. Üyelerimizin buluşmalarını, ortak sorunlarını konuşmalarını sağlıyarak, yeni somut adımlar atmayı denedik. Örneğin Yönetim Kurulumuzun görevli bulunduğu sürenin ilk aylarında, Şube Binamızı, her akşam saat 22 ye kadar açık tutacağımızı ilân ettik; Üyelerin lokal ihtiyacını karşılamak amacında olduk. Yönetim Kurulumuzdan her akşam nöbetçi bir üyeyi, gelecek üyelerimizle ilgilenmekle görevlendirdik. Bu teşebbüsümüz, üyelerimizden fazla ilgi görmedi; birkaç ay sonra bu davranışın erken olduğuna karar verdik.

AÇIK OTURUMLAR

Aynı amaçla bir başka çabamız, haftada bir düzenlediğimiz AÇIK OTURUMLAR oldu. Görevli bir arkadaşın yönettiği ve günün konusunda derinleşmiş kişilerin sunuşlar yaptığı, bu açık oturumların sayısı 7-8 de kaldı; sürekliliğini sağlıyamadık. İlk açık oturumların konularını burada tekrarlıyalım.

1 — Nasıl bir gazete çıkarmalıyız?
2 — BAĞ-KUR nedir? Üyelerimize ne getiriyor?
3 — Hukuk danışmanlığı nasıl işlenmelidir?
4 — T.S. 500 ün eleştirilmesi.
5 — Bürokrat - Teknokrat çaprazı.
6 — Yapı işlerinde iş güvenliği tüzüğü ve üyelerimizin sorumluluğu.

Bunlara «Mimarlar Odasıyla Ortak Belge Düzeni», «Millî Proje Bürolarımızı birleştirmek» ve «Kamu kesimindeki Teknik Eleman» konularında yaptığımız bir kaç toplantıyı ekliyebiliriz.

Görüldüğü gibi konuları tamamen üyelerimizin günlük ilgilerinden almış bulunuyoruz. Buna rağmen kalabalık toplantılara erişmemenin üzüntüsünü duyduk. Ancak yeniliklerin tutunma güçlüklerine karşı direnmek gerekir. Önümüzdeki yıllarda yöneticilerin aynı tür toplantılarda başar. kazanacaklarını umuyor ve diliyorum

Üyelerimize sunmak istediğimiz bir başka yenilik Şubemizin HUKUK MANIŞMANLIĞI olacaktı. Amacımız üyelerimize, kişisel konularını yetkili bir hukukçunun süzgecinden geçirtmek olanağını sağlamaktı. Özellikle Personel Kanunu, Emeklilik Kanunu, Sosyal Sigortalar Kanunu, Gelir Vergisi kanunu üzerinde ihtisaslaşmış bir kişinin çok yararlı olacağı inancındayız. Bir çok hakların, böyle kolayca başvurulacak bir yer bulunamadığından kaybolduğunu, yine bir çok konuların gereğinden fazla dert edinildiğini biliyoruz. Buna rağmen böyle bir organın, boyutları daha büyümüş bir odada faydalı olacağını sezinledik. Çünkü bu cins konular için başvuran kişilerin sayısı, ilânlarımıza rağmen, birkaçı geçmedi. Bu durumda, Odamızın parasını israf etmemek için, bir kişiye süreklı bağlanmadık. Bu satırlarla üyelerimizi bu tür dertlerinin çok kolay çözümleneceği konusunda tekrar uyarmak istiyoruz. Önümüzdeki yıllarda Şubemizin bu konuya üye zorlaması ile dönmesi düşünülebilir.

BİR BAŞKAN, BİR ODACI

Örgütümüze ait hukukî durumun, gerçek görüntüsü mizah konusu yapılamıyacak kadar korkunçtur. Şu anda Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliğini kimin, ne zaman, nasıl seçtiği bile unutulan bir başkan temsil ediyor gözükmektedir. Mimarlar Odası üyesi olan bu başkanın temsil yetkisini, kendi odası bile kabul etmemektedir. Odalar Birliğinin bir de zaman zaman ücreti ödenemiyen bir odacısı vardır. Bunun dışında artık toplanan bir yönetim kurulu yoktur, üyeleri bile belli değildir. Pek çok Oda, bu arada bizim Odamız, Odalar Birliği Genel Kurulu için delege seçmiş olduğu halde, bu yıl da Genel Kurul toplantısı yapılmamıştır. Yerinden ve halinden memnun gözüken Başkan'ın Sıkı Yönetimden izin alamadığı söylenmektedir. Bu, doğru olsa bile. Türkiye'de sıkıyönetim bulunmıyan pek çok şehir bulunduğu düşünülürse yeterli bir açıklama değildir. En büyük Odanın yöneticileri sıfatıyla, Oda Merkez Yönetim kurulumuzun öncülük etmemesi üzücü bir durumdur.

Öte yandan zaman zaman mevcut kanuna göre tüzel kişiliğin yalnızca, durumu anlatılan Odalar Birliğine ait olduğuna dair mahkeme kararları çıkmaktadır. Odalardan rahatsız olan çevrelere bağlı bazı yetkililer bu görüşleri etkili bir köstekleme vesilesi olarak kullanmaktadırlar. Yönetim Kurulumuz çalışma programına «Yeniden Örgütlenme» yi ana amaç olarak seçerken, Odamızın kanunundan yönetmeliklerine kadar bütün hukukî belgelerin üzerinde yeni çalışmalar yapmayı kuruyorduk ve varacağımız neticeler üzerinde takipçi olmaya niyetli idik. Fakat memleketimizin karanlık bir yıldan geçmekte oluşu dolayısıyla bu tür çalışmaların yeri olmadığını düşündük. Kaygı içinde, kör bir tekmenin, örgütümüzü daha kötü çıkmazlara düşürmesi ihtimallerini izledik. Nitekim Odalarımızı güçsüzleştirmek için Parlamentoya sunulmuş olan tasarının varacağı nokta, henüz belirsiz bulunmaktadır.

Sosyal

Ekmek kavgası perişanlığı

Teknik hayatımtzın olsun, meslekdaşlarımızın olsun 1972 yılında karşılaştığı en büyük problem, istihdam sorunu olmuştur. Personel kanunu uygulaması ile, kamu sektöründe teknik personelin ezilmesi biçiminde başlıyan sorun, yıl içinde bütün sektörlere de yayılarak, özellikle genç kuşakları bir ekmek kavgası perişanlığı içine atmıştır. Şube Yönetim Kurulu olarak, çalışma programımızı hazırlarken ele aldığımız üç ana amaçtan birini «Teknik Personelin», özellikle kamu kesimindeki ezilmişliğini gidererek, onu millî kalkınmamızda lâyık olduğu kanunu getirmek» şeklinde belirtmiştik. Bu konuda, etkisiz veya beceriksiz kaldığımızı söylemek insafsızlık olur. Rahatça iddia edebiliriz ki, meslek kuruluşları içinde, Şubemiz Yönetim Kurulunun önerileri ve yaptıkları, daima öncü rol oynadı, zaman zaman Şubemize özgü çalışmalar oldu. Yıl içinde bir çok bildiriler, makaleler yayınladık, forumlara katıldık, toplantılar yaptık, özel ziyaretlerde bulunduk. Bunları burada tekrarlamakta yarar bulmuyoruz.

Doğrusu elde ettiğimiz sonuç, teknik personelin haklı bir derdinin bulunduğunu ve bugünkü ezikliğin memleketimiz için gitgide büyüyen zararlar ortaya çıkaracağını, bütün yetkililere, düşünen kişilere ve özellikle basın mensuplarına ve ya-

18. Dönem Çalışma Raporu

zarlara duyurmak ve kavramaktan ileri gidemedi. Bir çözüme ulaşmış değiliz ve açık söylemek gerekirse kısa sürede çözüm beklemiyoruz. Bu noktaya varacağımızın belirtileri çok önceden ortada bulunuyordu. O günlerde yapılan uyarmalar ters tepkilerle karşılandı. Bugün için eskinin hesaplaşması tartışmalarından sakınarak konuyu bütünüyle incelemek ve gerçekçi sonuçlara varmak durumundayız.

Teknik Personelin uğradığı muamele, yanlış bir değerlendirmeden ibaret bulunsa, bunun düzeltilmesi için ne kadar güç olursa olsun verilecek mücadeleden kısa sürede netice alınabilirdi. Fakat artık konu, bütün grupların iradelerini aşmış, kökü çok derinlerde büyük bir sorun haline gelmiştir.

İHTİYAÇTAN FAZLA MÜHENDİS

Bir kere bugün, memleketimiz, tarihinde ilk kez, sayı bakımından ihtiyacından fazla İnşaat Mühendisine sahip bulunuyor. Sosyal bünyemizin eski mühendis sayısına göre yaptığı ayarlamaların dengesi birdenbire bozulmuştur. Bunu iyi kavrıyabilmek için 1961 den beri Odamıza kaydolan mühendis sayısını gözden geçirmek faydalıdır.

Yıllar	*Yıl Odamız Üye sayısı*	*Yıl içinde yeni kaydolan üye sayısı*
1961	3487	235
1962	3772	95
1963	3815	107
1964	3922	155
1965	4077	469
1966	4546	330
1967	4876	286
1968	5162	347
1969	5509	295
1970	5804	564
1971	6368	967
1972	7335	1550

Odamıza üye olarak son yıllarda kaydolanların çok büyük bir çoğunluğu eski özel yüksek okulları bitiren kişilerdir. Böylece şu anda meslektaş kütlemizin % 30 unu yeni mezun ve düzenli bir eğitim imkânlarını elde edememiş genç kişiler teşkil etmiş bulunmaktadır. Aslında bugün varmış olduğumuz sayılarla dahi, ileri memleketlerin nüfus başına teknik eleman nisbetine kıyasla, henüz çok gerilerde bulunduğumuz istatistiklere bakılarak ileri sürülebilirse de, ekonomimizin faal nüfusumuzun sayısına göre çok küçük olduğu düşünülürse, yapılacak yorumlar çok iç açıcı değildir.

KISA SÜREDE ÇÖZÜM BEKLENMEMELİ

Bir başka görünüş, Anadolumuzun bir çok bölgelerinde büyük mühendis kıtlığının bulunmasıdır. Ancak bu kıtlık da, gerçekte, kısa sürede büyük bir istihdam kapasitesi olmaktan uzaktır. Çünkü o bölgelerdeki kadrolar imkânlara uygun olarak hazırlanmıştır. Sosyal bünye mühendis ihtiyacını fiilen ya ortadan kaldırmış veya onun yerine başka şeyleri ikame etmiştir. Örneğin imar kanunu yürütülmemektedir; kalfalar mühendisin işini yapmaktadır. Genç mühendis arkadaşlarımızın o bölgelerde çalışmayı kabul etmeleri halinde dahi kendilerine hemen yeterli iş verileceğini düşünmek fazla iyimserlik olacaktır. Ayrıca mühendisin yetişme olanakları içinde vardığı nokta ile, kendine gösterilecek iş arasındaki çelişmeler, çok yakında başka sürtüşmeler doğuracaktır. Bunlar ancak uzun sürede çözümleri yavaş yavaş yerleştirilecek sorunlar olabilirler. Buna karşılık, önümüzdeki yıllar, mühendis yetiştiren eğitim kurumlarının verecekleri mezunların sayısı yine ihtiyacımızdan fazladır. Yani uzun süredeki çözüm için de rahat davranmak imkânı yoktur.

GÜN GÜNDEN KÖTÜ MÜ?

Özel Yüksek Okulların kapatılması ve 1972 yılından itibaren, bu okulların devamı olarak kurulan Yüksek Okullara yeni öğrenci alınmaması kararını taşıyan kanun hükümlerinin doğurduğu ümit, geçtiğimiz yıl içinde bu kararın hükümlerinin, Anayasa açıkça çiğnenerek, değiştirilmesi yüzünden ortadan kalkmıştır. Sosyal yapımızda köklü değişiklikler yapılmadıkça, uzun süre, inşaat mühendisi toplumumuzda, bir işsizlik sorunu bulunacaktır. Sokakta iş arıyan mühendis bulundukça iş bulmuş mühendisin ücreti düşük olacaktır, daha düşürülmek tehdidi altında tutulacaktır. Bu durumu açık seçik görmeliyiz. Bu kargaşada hayatın kötü mühendisleri ayıklayacağını, iyi mühendisin daima tatmin edileceğini ve üstün iş imkânlarını koruyacağını sanmak büyük bir hayaldir. Aksine, ayıklamanın, çok daha değişik ölçülerle, kötülerin lehine işlemesi ihtimali kuvvetlidir.

Aslında istihdam sorunu, etkisini mesleğimizde yeni hissettiren, fakat halkımız üzerindeki etkisini uzun süredir derinliğine sürdüren en büyük problemdir. Sorunlarımızın ancak ve ancak Türkiye'nin diğer sorunları arasında ve bütünüyle birden çözülebileceği gerçeği, istihdam sorunununda bizi etkisi altına almasıyla, kendisini iyice ortaya koymaktadır.

GÖRÜNEN NETİCELER

Şartların karşısında meslektaşlarımızın davranışlarını gözden geçirmekte fayda vardır :

1. Bir kere genç meslektaşlarımız iş bulamamak ve hayatlarına düzen vermemenin kesin ezikliği içindedirler. Acı bir gerçeği ifade edelim : Biz ağabeylerinin kahvelerden işçi, usta topladığını. böyle bir alış veriş geleneğinin mevcudiyetini bildiklerinden, daha şimdiden işsiz mühendislerin toplandığı kahveler teşekkül etmeye başlamıştır. Askerliğe alınma işlemlerinin de askıda tutulması, genç kafaları büyük bir perişanlık içinde tutmaktadır. Bunun yaratacağı isyan duygularının neler getireceğini hesaplamak, hepimizin görevi olmalıdır.

2. Memleketimizden gelişmiş memleketlere, eskiden beri süregelen, beyin göçü korkunç bir hız kazanmıştır. Ellisine yaklaşmış kişilere kadar pek çok mühendisimiz, buradaki düzenlerini bozarak dış memleketlere yerleşmenin hazırlığı içindedir. Gidenlerin en önemli kesimini mühendisliğini diplomasının üstünde bir genişliğe kavuşturmuş, bütün dünyanın üzerinde titrediği, kapasiteli, bilgili kişiler teşkil etmektedir. Geri kalmış memleketlerin ekonomisi üzerinde yapılan araştırmalar, bu memleketlerin kalkınmasında «teknik bilgi» nin en önemli unsur olduğunu göstermektedir. Özellikle son yıllarda başlıyan beyin kaybımız, kalkınma savaşımızı çok aleyhimize döndürecek, stratejik önemde bir noktaya varmıştır. Çünkü gidenler yalnız diplomalı kişiler değil, «teknik bilginin gerçek temsilcileri»dir.

3. Özellikle kamu kesiminde çalışmağa devam edenler, bir yandan kendilerini gittikçe azalan para ile geçindirmenin çabaları içine sokarlarken; devlet işlerinin yürütülmesini, aşikâr bir küskünlükle, bürokratça davranışa doğru itelemektedirler. Halbuki mühendisin en çok değerini kaybedeceği yer bürokrasidir. İmzacılık ve evrak havaleciliği sahasında mühendis, diğer meslek sahiplerine olan üstünlüklerini birden bire kaybeder. Bu davranış, beklenildiği gibi, işin daha çok mühendis tarafından görülmesi neticesini vermiyebilir. Aksine, mühendislerce işgal edilmesi gereken yerlerin dahi, diğer mesleklere kaydırılmasına sebeb olabilir. Mühendis bir üretim faaliyeti için yetiştirilmiştir. Bu üretim faaliyetinin aksaması değil, gelişmesi mühendise kuvvet kazandırır. Kaldıki bu devlet bizimdir ve bu devlet, görüşünün ve gidişinin aksine, halkımıza hizmet içindir.

4. Bir kısım meslektaşlarımızın ise mühendisliği terkedip, diğer iş alanlarına kendilerini aktardıkları görülmektedir. En düzensiz eğitim içinde yetişenleri dahi düşünülse, mühendis, toplumumuzun üstün yetenekli kişisidir. Onun için onun örneğin fen bilimleri öğretmenliği, örneğin turizm gibi sahalara kolayca intibak edebileceği açıktır. Bu elbette önlenemez bir netice olacaktır. Hatta bir bakıma bu geçişler için mühendisin önüne çıkacak formalite güçlüklerini ortadan kaldırmak gerekir. Ancak o alanlar için, çok daha kısa süreli eğitimlerle gerçek ihtisas sahiplerini yetiştirmek varken, memleketimiz için yıpratıcı yola varılması üzücü bir durumdur. Bu arada mühendislik bilgilerinin büyük nankörlüğünü de belirtmeliyiz. Bir süre için mesleğinden uzaklaşan mühendisin, yeteneklerini tekrar kullanması çok güçleşmektedir. Teorik bilgilerini unutan veya bu bilgileri eskimiş hale gelen mühendisin kendisini yenilemesi, diğer mesleklere göre çok zor olmaktadır. Bu bakımdan, meslek dışına geçici kaydıyla kayanların, büyük kısmını sürekli kaybetmekte olduğumuzu bilmeliyiz.

Yukarıdan beri yaptığımız özetleme, Yönetim Kurulumuzun olayları karşılayış biçimini izah etmek noktasına varmak içindi. Kısa değil uzun süreli bir büyük istihdam sorunuyla karşı karşıya bulunduğumuz ve sosyal yapımızın bütünüyle ilgili çözümler aramak gereği ortaya çıkınca, önerilerimizin çerçevesi belirmiş olur.

KÖTÜ KAYNAK KURUTULMALI

A. Bir kere düzensiz eğitimle gereğinden fazla mühendis yetiştirme yolu tıkanmalıdır. Bugün Ticaret Akademilerine bağlı düzensiz mühendis okullarına mümkün olduğu kadar çok öğrenci almak baskıları yürütülmektedir. Üniversite özerkliğinin bu konudaki önemi kavrandığından, özerkliği fiilen ortadan kaldırmak; Anayasa Mahkemesince, pek çok defalar anayasaya aykırılığı açıkça belirtilen, Akademileri, ehliyetsiz ellerde, çarpık büyümüş devler haline getirmek yoluna girilmiştir. Bu meseleler, artık memleketimiz meseleleri olmaktan ileriye, ekmeğimiz meselesidir. Gidişin durdurulması için elden gelen yapılmalıdır. Yıl içinde, bu yolda gayret sarfeden, tek meslek örgütü olduğumuzu burada belirtelim.

YABANCILARIN İŞGALİNDEKİ SAHA

B. Türkiye'deki büyük mühendislik hizmetleri hemen tamamen yabancı mühendislere yaptırılmaktadır. Böylece Türk Mühendisinin gerçek istihdam sahası yabancılar tarafından işgal altına alınmış bulunmaktadır. Üstelik yabancılar bu sahayı kullanarak diğer bir çok milli menfaatlerimizle oynamak imkânına kavuşmaktadırlar. Dış politik etkiler, kredi oyunları yabancıların işgali altındaki sahanın daima büyütülmesi için kullanılmaktadır. Yurtsever bir heyecanla bu sahanın sıfıra doğru küçültülmesi savaşını vermeliyiz. Milletçe kurtuluşumuz da, meslekçe kurtuluşumuz da bu yoldan geçmektedir. Yıl içinde bildirilerimizde, makalelerimizde, toplantılarda konunun bu yönünü enine boyuna bol bol işledik, bundak böyle her meslektaş bol bol işlenmelidir.

BÜYÜK PROJE BÜROLARI ZORUNLUĞU

C. Büyük mühendislik hizmetlerinin mühendislerimize kazandırılması ve milli bir teknoloji yaratmamızda, en stratejik adım, büyük mühendislik büroları kurmamız olacaktır. Şubemizin büyük bir şevkle ele aldığı ve uzun süre çalıştığı bu konuda, attığımız adımlar, neticeye ulaşmamız için yeterli olmamıştır. Üzülerek bildirmeliyiz ki, çetin bir ekmek kavgasının kördöğüşüne dalmış olan mevcut proje bürolarımız, büyük bir örgüt içinde toplanmanın getireceklerini hesaplamak için gayret sarfetmemekte direnmektedirler. Yıl içi çalışmalarımızın, Oda Merkezimizce destekleneceğine, köstekleneceğini ve burada belirtmeye mecbur kalışımız, ayrı bir üzüntü kaynağıdır. Genel Kurullarımızdan bu çok önemli konunun neticeye ulaşmasını yeni yönetim kurullarına görev olarak vermesini öneriyoruz. Ümit ediyoruz ki yıl içindeki çalışmalarımız konunun ilgililerce benimsenmesi için gerekli ortamı hazırlamıştır.

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ

D. Mühendis istihdamını gerçek bir çözüme kavuşturacak diğer bir tedbir, mühendislik hizmetlerini gelişi güzel olmaktan çıkarmak, avan projelerle yetinmemek, konut üretimi de dahil bütün sahalarda detay projelerinin ciddiyetle yapılmasını ve uygulamanın denetlenmesini sağlamaktır. Devlet ihalelerimizin ilkel projelerle yapılmasının çıkardığı büyük zararları hepimiz biliriz. Mühendisce halledilecek pek çok meselenin kaba tahminlerle çözüme bağlandığı da bilinen bir şeydir. Konut üretimimizde projelerimiz detayları ihtiva etmemekte, mutfaklar, banyolar, tesisatlar, ustaların çok kere yanlış ve kötü çözümlerine kalmaktadır. Buna benzer bir sürü mühendislik hizmetinin artık ciddi bir takipcisi olmalı mühendislik hizmetlerinin ihmal edilmesi geleneğini ortadan kaldırmalıyız. Mimarlar Odasıyla birlikte yürürlüğe koyduğumuz «Ortak Belge Uygulama Düzeni» böyle bir adımdır.

18. Dönem Çalışma Raporu

Uygulama

Şaşkınlık uyandıran araştırma

Biraz da örgütümüz bakımından yılın en önemli olayı olan «Beton Araştırması»ndan bahsedelim. Aslında bu araştırmamız Odanın ne kadar büyük olduğunu gösteren bir olaydır. Burada, araştırmamızı başından sonuna, büyük bir titizlikle ve bilimsel endişe içinde yürüten, yönetim kurulu üyemiz Ersin Arıoğluna özellikle teşekkür etmeyi borç biliyoruz. Diğer bir teşekkür borcunu özellikle Belediyemiz Malzeme Laboratuvarını çalışmalarımıza açan, davranış doğurdu. Belediye yetkililerinin bu konudaki derin anlayışlarını saygı ile överiz. Araştırmanın sonucu hepimizin nasıl bir umursamazlık içine düşmüş olduğumuzu göstermesi bakımından çok şaşırtıcı olmuştur. Bize en yakın çevrelerin bile «acaba rakamlarla oynadınız mı?» diye sormalarına rasladık.

Şunu burada açıkça tekrar etmemiz gerekir ki araştırmamız büyük bir tarafsızlık ve ciddiyetle yapılmıştır. Kimsenin rakamlarla oynamağa niyeti olmamıştır ve buna sebeb de yoktur. Araştırmamızın üstüne gölge düşürmek mümkün değildir. Aksini iddia edenlerin, kuşkusu olanların, en azından aynı ağırlık ve ciddiyette bir karşı araştırma ortaya koymaları gerekir. Türkiye için, geçmişte eşi bulunmayan, en büyük ilmi araştırmayı başarmanın sevincini, İstanbul'da dökülmekte olan betonların hiçbir özürle hoş görülemiyecek kadar kötü oluşundan duyduğumuz üzüntü örtmektedir.

İstanbul'daki 202 şantiyeden 606 beton numunesi belli bir forma göre bilgiler toplanması ile başlanan, 28 gün sonra numuneleri kırma deneyine tabi tutan bu araştırmamız, İstanbul'a ait pek çok gerçeği bütün acılığı ile ortaya koymuştur. Araştırmanın ön raporu, TEKNİK GÜÇ gazetemizin 12 inci sayısında aynen verildiğinden, burada tekrarlamıyoruz. Araştırma basında geniş yankılar uyandırmıştır. Konunun düzene konması için bizi destekliyecek bir güç ortaya çıkmıştır. Bu güç dağılmadan çözüm önerilerini yürürlüğe koymak gerekir. Bu konuda Yönetim Kurulumuzun düşündüklerini Yönetim Kurulu Başkanımız, Milliyet Gazetesinin bu konuya ayırdığı 3 Aralık 1972 tarihli forumda açıklamış bulunuyor. Aynı konu Teknik Güç sütunlarında tartışılmıştır. Burada kısaca özetliyeceğiz.

KUM - ÇAKIL MERKEZLERI

A. Sorun her şeyden önce bir agrega sorunudur. İstanbulda inşaatçının teknik esaslara uygun agrega satın alabileceği «kum-çakıl merkezleri» kurulmalıdır. Bu iş ilk adımda ya bizzat devlet tarafından yapılmalı veya, daha doğrusu, bu işi başarmak için ortaya atılacak ilk kuruluşa, devlet bütün imkânları ile teşvikçi olmalıdır. Bu kum - çakıl merkezlerinin, beton üretim merkezleri olarak gelişmesi olanakları ortadadır.

İstanbul civarında yeni çakıl yatakları bulununcaya kadar hemen yürürlüğe konacak çözüm, elenmiş kuma, mıcır karıştırmaktır. Taş ocakçılar Birliği ile yaptığımız temaslar ve yerinde incelemelerimiz, şunu göstermiştir ki, halen İstanbul'un ihtiyacı için yeterli mıcırı verecek bir kapasite mevcuttur. Mıcırın yeni kullanışa kavuşması ile büyük fiat artışları beklenilmemelidir. Olsa olsa ocakları sürekli ve verimli çalışması olanağı yaratılmış olacaktır. Özellikle Cebeci ve İstinye taş ocaklarında oldukça büyük tesisler kurulmuş bulunmaktadır.

Diğer taraftan Odamızdan yardım istiyen bir diğer araştırma yeni çakıl yatakları ihtimalini ortaya koymaktadır. Askerî makamların koydukları yasaklardan, ciddî güvenlik sakıncası doğurmıyanlarını kaldırtarak, deniz ürünlerine geniş ölçüde verilen zararı da asgariye indirecek üretim metodlarıyla İstanbul agregasını kısa sürede düzene koymak mümkün olabilir. Bunun için Şubemiz Yönetim Kurulu üyeleri, öncülük edecek bir firmanın kuruluşu çalışmalarını teşvik etmek çabası içindedirler.

AGREGA STANDARDI ZORUNLU KILINMALI

B. Böyle birkaç agrega merkezi kurulunca, Standartlar Enstitüsü tarafından çıkarılmış bulunan, Agrega Standardını mecburî kılmak için, Balkanlar Kurulu Kararı gerekmektedir. Bu yolda şimdiden müracaat etmiş bulunuyoruz. İstanbul Valisi çalışmalarımıza yakın ilgi göstermiştir; söz ve davranışları ile konuyu iyice kavradığı anlaşılmaktadır.

Genel Kurullarımızdan, gereğinde Bakanlar Kurulu Kararını beklemeden, şartnamelere uygun beton üretilmeyen, agregasını granülometriye uygun hale getirmeyen binalarda, teknik uygulama sorumluluğu almayı meslektaşlarımıza yasaklamak için Yönetim Kurullarına yetki verilmesini istiyoruz. Böylece önümüzdeki sene bugünkü başıbozuk beton dökümünü önlemek mümkün olacaktır.

KAT ALICISININ ETKİSİNDEN YARARLANMA

C. Çalışma ve önerilerimizde, yasaklayıcı tedbirlerden daha çok, teşvik edici, üretimin düzenini kendiliğinden etkileyen tedbirlere daha çok güveniyoruz. Örneğin betonu Odanın denetiminde olan, bir başka anlamda Odanın koyacağı esaslara göre üretilen, binalara KALİTE BELGESİ asılması yolunu açmalıyız. Başlangıçta 15 - 20 binada şahsî dostluklarla olsun başlatılacak böyle bir hareket, kat alıcılarının etkisiyle kısa sürede yaykınlaşacaktır. Gerekli masrafları, alınacak bir ücretle sağlanacak, bu hareket, ilerde, halkın güvenlik kaynağı olduğu kadar, odamızın gelir kaynağı olabilir.

Belli bir inşaat alanını veya kat adedini aşan binalarda vibratör ve betoniyer kullanılması şartı bu arada yürütülmelidir.

B 160 YERİNE B 225

D. Bütün bu tedbirlerin mühendis istihdam yönünden çok büyük yararları olacaktır. Betonun iyi kaliteli olması, mühendisce davranışa daha çok ihtiyaç demektir. Beton araştırmamızın ortaya çıkardığı bir neticeye daha dikkati çekmeliyiz. B 225 kullanmak iddiasıyla, kendisine biraz düzen veren şantiyelerimizde, mukavemet ortalaması, bugünkü ortamda dahi 180 civarındadır. Üretim düzeninde yapılacak değişikliklerden sonra, B 225 meslektaşlarımızın projelerine esas aldıkları beton olmalıdır. Böylece millî servetin israf edilmesi önlenecek, günümz teknolojisine yakınlaşılacaktır. Yapılarda mühendise ihtiyaç duyulmasının, istihdam sorununa çözüm bulunmasının yolu budur.

MÜFETTİŞLER MÜFETTİŞİ

E. Mühendis, inşaatların asalak insanı değildir. Orada kendisinden hizmet beklenen, gerçek bir ihtiyacın karşılığı olan, ana bir unsurdur. Bozuk düzen içinde onun yerini bilgisiz kişilere kaptırmışsak, mühendis bazılarının kafasına «kalem efendisi» olarak yerleşmişse bunu düzeltmeliyiz. Konut inşaatçılığında fennî mesuliyet «Teknik Uygulama Sorumluluğu» taşımak, mühendis için gerçek bir görevdir. Ve elbette ki gereği yapılmalıdır. Kanunların koruyuculuğu altında ve diğer taraftan müeyyidelerle tehdidinde bulunan böyle bir imkân mevcutken; bunun da üstünde İmar Kanunu ile Belediye ve Bakanlık mühendislerine geniş yetkiler verilmişken ve nihayet Odalarımız için bir çok imkân tasavvur edilebilirken, yeni bir teşkilât kurmak, çözüm getirmiyecek bürokrat bir tuzaktır. Bu sebeblerdir ki bir anlamda «müfettişler müfettişi» yaratacak olan «Yapı polisi» teklifine açıkça karşıyız. Çözümler bürokrasiyi artırmakta değil, teknik hizmeti inşaata götürmekte aranmalıdır.

KOLONLARA DİKKAT

F. Yukarıdaki önerilerimizin hepsi ancak bir süre sonra netice verebilirler. Halbuki araştırmamız göstermiştir ki yurttaşın can güvenliği açıkça tehlikededir. Özellikle İstanbuldaki konutlar bir ölüm tuzağı halindedirler. Bu durumda beklemeksizin bazı ön tedbirlerin üzerinde durmak gerekir. Bu amaçla sayın meslekdaşımız Dr. Erhan Karaesmen'in yazdığı bir makale ile Teknik Güç'ün 13 üncü sayısında dikkatimizi çektiği noktayı burada tekrarlamayı faydalı buluyoruz. Erhan Karaesmen'in satırlarını aynen alıyoruz.

«Genel göçmeye karşı en büyük sorumluluğu taşıyan kolonların önemine hemen hemen hiç dikkat edilmemektedir. Proje düzenleme tekniği bile bu dikkatsizliği yansıtmaktadır... Oysa betonarme kolon basınçlı eğilme zorlamasına karşı çok çapraşık davranış gösteren bir elemandır ve tasarımı sadece bu yönü ile bile özel dikkat gerektirmektedir. Klasik betonarme hesap metodlarının bu çapraşık davranışı doğru bir matematik modele indirgemede yetersiz kaldıkları bilinmektedir.»

Kolon bahsinin bu akademik yönü yanında pratik bir gerçeği vardır ki, inşaatçılarımız, bazan plan zaruretlerinden, çok kere de önemini kavramadıklarından kolonların boyutları ve armatürleri üzerinde çok laubali müdahalelerde bulunurlar. Yap-sat sistemi içinde kolonların eksenlerinin ayarlanmadığı, boyutlarının duvarlar içine sıkıştırıldığı ve bir kaç kerede döküldükleri bilinmektedir. Eski tecrübeler içinde, İnşaat kalfalarımız balkonların çıkardığı güçlüğü, bir anlamda teknik sorunu, çöken balkonlardan öğrendikleri için, bu konuda titiz davranmak çabasındadırlar. Şimdi, kolonların önemini de hemen kavratmak görevi içindeyiz.

TEMEL ÇÖZÜM

G. Aslında yukarıda saydığımız önerilerin hepsi, konut üretimine ait ayrıntılarla ilgili bulunmaktadır. Şüphesiz ki, her üretim sisteminin içinde, sağlam beton yapmanın olanağı vardır ve bunun şartlarını yaratmak gerekir. Bir de üretim sistemimizin halkımızın ihtiyaçlarını karşılaması ve verimli olması sorunu vardır. Bugünkü sistem içinde, yatırım kaynaklarımızın arzu edilen ve planlanan miktardan fazlasını, konut üretimine ayırdığımız halde, yılda 300.000 adet olarak hesaplanan yeni konut ihtiyacımızın ancak 70.000 kadarını karşılıyabilmekteyiz. Bir taraftan belirli bir zümrenin ücretinin yarısına yakın bir kısmını kiraya ayırmak zorunda kaldığı gerçeği, diğer taraftan halkımızın çok büyük kısmının en zarurî niteliklerden bile yoksun yerleri konut olarak kullanmakta oluşu, bizi temel çözümler aramağa zorlamaktadır.

Türkiye için konut üretiminde özellikle kamu kuruluşlarınca belirli bazı amaçların izlenmesi gerekir:

1. Yurttaşın can güvenliği sağlanmalıdır. (Ne köy-kasaba yapım tekniğinde, ne de İstanbul'da bunun sağlanmadığı hepimizce bilinmektedir).

2. Konutlar modern şehircilik esaslarına göre, belirtilen yerlerde ve belirtilen boyutlarda yapılmalıdır (Şehirlerimiz başı bozuk gelişmeyi arkadan izleyen bir plancılık çabasındadır; kaçak ve gecekondu olarak yapılanlar daha büyük bir çoğunluk teşkil etmektedir. Kaldı ki imar düzenimiz tek parselde tek binayı kontrol gibi neticeye erişilmesi imkânsız bir kısırlığa sürüklenmiştir).

3. Millî kaynaklarımızın tüketilmesi karşılığında elde edilen konutlar genellikle mümkün olduğu kadar çok yurttaşın konut ihtiyacını, en verimli şekilde karşılamalıdır. Başka bir deyişle, ucuz, küçük fakat iyi düzenlenmiş konutlar yapımını hedef almalıyız.

Aslında konut sorunu bütün dünya memleketlerini uğraştırmaktadır. Bulunan ortak çözüm üretimin sanayileşmesidir; yani aynı anda 100 - 200 blokun, bir mahallenin yapımının topluca planlanıp, hızla yürütülmesidir. Küçük parseller, her parselde ayrı plan, ayrı inşatçı, ayrı sorumlu sistemi bir çıkmazdır; şehirleşmede ancak istisna olarak kullanılmalıdır. Sanayileşen bir üretimde mimar, inşaat mühendisi, teknisyen, usta yerlerini çok kolaylıkla bulabilir ve elbette ki yüksek nitelikli beton elde etmek böyle şantiyelerde işten bile değildir. Böyle bir üretim yoluna girişimiz mutlaka kamu tedbirleri ve teşvikleri ile olacaktır. Emlâk Kredi Bankası, Ziraat Bankası, Sosyal Sigortalar, İller Bankası, Oyak gibi kamu kuruluşlarının fonları bir takım esnafın elinde çarçur edilmektedir. Kamu kesimi 1965 de İngiltere'de yüzde 38, İsviçre'de yüzde 41, Romanya'da yüzde 41, Yugoslavya'da yüzde 36, Türkiye'de ise yüzde iki oranında konut üretmiştir. Memleketimizi de modern teknolojinin gereklerine doğru iten çözümler bulmalıyız.

18. Dönem Çalışma Raporu

Proje

Ortak belge düzeni

Mimarlar Odası İstanbul Şubesi ile, hem hizmetlerin kalitesini yükseltmek ve disiplin altına almak hemde hizmetlerin değer karşılıklarını sağlamak amaçlarına yönelen ortak çalışmalar sonunda uyumlu kalınan ana ilkeler şubemizin XV. ve Odamızın XVI. Genel Kurullarınca onaylanmıştı.

Bu ilkelere göre ortak yönetmelikler, asgari standartlar ve asgari ücret tarifeleri de iki şube arası iki yıl süren ortak çalışmalar sonunda başarıyla sonuçlandı. Ve Teknik Güç'ün 9. sayısında yayınlanan Protokol ve eklerine göre Kurulan ortak Belge Düzeni 13 Kasım 1972 gününde yürürlüğe girdi. Getirdiği yenilikler ve değişiklikleri benimseyen çoğunluk yanında yadırgayanların da bulunması doğaldır. Bu sorun, uygulamada görülecek eksiklerin tamamlanmasıyla ve aksaklıkların düzeltilmesiyle en iyi çözümünü bulacaktır.

Niçin Ortak Belge :

Belge Düzeni, 1961 yılında Ankara ve İstanbul'da Mimarlık ve Statik projeleri ve bunların teknik uygulama sorumlulukları için başlamıştır. İki Oda ayrı iki düzen, ayrı standartlar, ayrı asgari ücret tarifeleri uygulamışlardı.

İnşaat Mühendisleri ve Mimarlar her iki projeyi de yapıyorlar ve Teknik uygulama sorumluluklarını alıyorlardı. Farklı iki düzende aynı hizmetler, farklı kaliteleriyle ve bu farklılıklarla ilgisi ve orantısı olmayan farklı ücretlerle yapılıyordu. Farklı düzenler, haksız ve uygunsuz rekabetlere yol açıyordu. Mimarlar Odası, bu çelişkinin çözümünü İHTİSAS AYIRIMI'nda aradı ve 1965 yılında mimar Bakanın otorite fırsatını değerlendirmek istedi, ihtisas ayırımı için İmar ve İskân Bakanlığından bir genelge yayınlanarak inşaat mühendislerinin mimarlık projelerinin ve mimarlarında Statik Projelerinin Belediyelerce onanması yasaklandı. Oysa İstanbul'da İnşaat Mühendislerenden 100 ü aşan sayıda mimarlık projesini kendilerine uğraş konusu yapan bürolar vardı, ve de bu genelge kanuna ve hukuka dayanmıyordu. Oda' mız, Danıştayda dava açtı ve bu genelge yürürlükten kaldırıldı. Buna karşı Mimarlar Odasının tepkisi şöyle oldu : Mimarların mimarlık projelerine ekledikleri imzasız statik projeleri vize edilmeden, yalnız mimarlık projelerini vize eden bir düzen uygulamaya başladı. Böylece hizmet kalitesi büsbütün düştü ve haksız rekabet daha da artıp genişledi. Hayat pahalılığı hızla artarken proje ve teknik uygulama sorumluluklarının asgari ücret tarifeleri 1961 deki düzeyinde kalıyordu. Gerçekte gizli düşük ücret anlaşmalarıyla, hizmet değerinden çok düşük olan asgari ücret tarifeleri de uygulanamıyor, fakat formaliteyi yerine getirmiş olmak için tip sözleşmelerdeki ücretler bu tarifelere uygun gösteriliyordu.

Mühendis ve Mimara iş veren inşaat sahipleri bu durumu sömürüp yok pahasına hizmet satın alıyorlardı. Fakat imzasız projenin ve karşılığında değer ücreti alınamayan hizmetin kalitesinden ne beklenebilirdi?

Bir yandan kamunun yararını, millî serveti, can ve mal güvenliğini düşünmek ve gereklerini yapmakla, öte yandan üyelerini disiplin altına alarak meslekî hizmetlerini kontrol altında tutmakla, bunların yanında hizmet değerlerini de güven altında tutmakla görevli, yetkili ve sorumlu olan iki kardeş meslek Odası bu uygunsuz ve hattâ tehlikeli duruma seyirci kalamazlardı.

Şubemizle Mimarlar Odası İstanbul Şubesinin Yönetim Kurulları 1968 yılından başlayarak çözüm aradılar, ortak çalışmalar yaptılar, ORTAK BELGE DÜZENİ'nin ilkelerinde uyum sağlayarak Şube ve Oda Genelkurullarının onaylarına sundular. Şubemizin XV. Genelkurulunca onaylanmış bulunan bu ilkelerin ayrıntılı çalışmaları üç yıl sürmüştür. 13.Kasım.1972 günü uygulamaya başlayan ORTAK BELGE DÜZENİ'nin meslek, meslekdaş ve kamu için hayırlı sonuçlar vereceğine inanıyoruz ve gerçekleştirme başarısı kurulumuza düştüğü için kıvanç duyuyoruz.

BELGE UYGULAMALARININ YAYGINLAŞTIRILMASI

Kimi şehirlerde Belediyelerin uyumları alınarak, inşaat ruhsatı verilmeden önce yapı projelerinin meslek odalarınca vize edilmesi ve teknik uygulama sorumluluğu için belge verilmesi düzeninin «Belge Uygulamaları» deyimiyle tanımlandığı bilinmektedir. 1961 yılında başlayan bu düzen, Şube bölgemizde İstanbul, Kocaeli, Sakarya ve Tekirdağ il merkezlerinde yürütülürken İzmit Belediyesi, 1969 yılında bir anlaşmazlık yüzünden bu uygulamaya son verdiği halde bu yıl yeniden anlaşma yoluna girmiştir. Kırklareli Belediyesi ile de bu yıl bir protokol yapılarak uygulamalara başlanmış, Bursa ve Edirne Belediyeleri ile de uyum sağlanmış, fakat Mimarlar Odası İstanbul Şubesi ile birlikte yürütülmesi gerektiğinden bir süre daha beklemek zorunda kalınmıştır.

Öte yandan Büyük İstanbul Metropolitenindeki bağımsız belediyelerden, yıllardan beri sürdürdüğümüz öğütleme ve özendirmelerimize karşın olumlu bir sonuç alınamamıştır. Oysa bu belediyelerin sınırları içindeki yapıların, özellikle endüstri yapılarının, önemleri ortadadır.

Bu durumda bu yapıların projelerini asgari standartlara ve uygulamalarını da asgari bir disipline almak, 6235 (7303) sayılı kanununun meslek odalarına verdiği savsaklanamıyacak önemde can ve mal güvenliği ile ilgili bir görev sayılır.

İşte bu görevi ülke çapında yerine getirmek amacıyla ilgili belediyelerin uyumlarını almak zorunluğundan kurtulup bu işlerle uğraşan bütün mühendis ve mimarları belge uygulamasına mecbur kılacak bir yönetmelik tasarısı hazırlanmış, ilgili meslek Odalarının İstanbul şubelerinin de uyumları alınarak Oda merkezine sunulmuştur.

Öte yandan 19 Eylül 1972 gün ve 14311 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış bulunan «Yakıt Tüketiminde Ekonomi sağlanması ve Şehirlerde Isıtma Tesislerinin Seçep olduğu Hava Kirliliğinin Azaltılmasına Dair Yönetmelik» (Teknik Güç : Sayı 10) Belge uygulamasının yaygınlaşmasını sağlayacak bir hükmü içermektedir :

«Madde 4 — (...) Mühendis ve Mimar Odalarının vizesinden geçmeyen bina ve Isıtma Tesisatı Projelerine Belediyelerce yapılma izni verilemez. (...)» Bu yönetmeliğin yürürlüğe girişi yayın tarihidir. (Madde 28) Ne varki yönetmeliğin 1. Kapsam «... Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanlığınca saptanan şehirlerdeki resmî ve özel yapılarla fabrika ve imalâthane ısıtma tesislerini ve bu tesislerin işletmelerini kapsar'» maddesi, yürürlük maddesi ile çelişiktir. Bu güne değin hangi şehirlerde uygulanacağı Bakanlıkca saptanmamıştır. Ve böylece yönetmelik askıda bırakılmıştır.

İstanbul metropolitenının saptanacak şehirler arasında olacağı, kuşku götürmeyeceğine göre hazırlık çalışmalarına ve deneme uygulamalarına girişilmesi için Belediye Başkanlığında yaptığımız görüşmelerde uyum sağlanmış ve İstanbul valisi Sayın Vefa Poyraz ziyaret edilerek kendisinden söz alınmıştır. Fakat aradan üç ay geçtiği halde gerçekleşememiştir.

Sonuç olarak ülkemizdeki yapı inşaatının can ve mal güvenliğinden yoksun, ulusal servet ve emeklerin israfına yol açan bir başı boşluk içinde olduğu kamuoyuna duyurulmuş ve inandırılmış, Devlet de tedbirler aramak zorunda kalmıştır. Oda'mız ve bütün üyelerimiz bu alanda ağır sorumluluklar taşıyan ve o oranda şerefli olan görevlerimize sahip çıkmaya hazırlanmalıyız.

STANDARTLAR VE KALİTE KONTROLÜ

Türk Standartlar Enstitüsünün yayınlamış oldugu standartlardan TS-706 (Beton Agregası Standardı) nın uygulama zorunluğuna tabi tutulması için iki yıl önce şubemizin başvurması Enstitüce olumlu karşılanmış fakat Bayındırlık Bakanlığınca kenara itilmişti.

Bu kez Şubemizce yürütülen geniş kapsamlı beton deneyleriyle su yüzüne çıkan İstanbul'daki beton inşaat durumunun taşıdığı önem ve tehlike hatırlatılarak Oda Merkezimize yeniden yazılmıştır (22.9.1972 gün ve 610 sayılı şube yazısı).

Bunun üzerine TS-706 yı da içine alan normal ve anormal hava şartlarında olmak üzere iki «Beton Yapım, Döküm ve Bakım Kuralları» standartlarının zorunlu standartlar arasına alınması için İmar ve İskân Bakanlığının 24.11.1972 gün ve K.06 YMS 11673/72 sayılı yazısı Bayındırlık Bakanlığına gönderilmiş ve Oda'mıza bilgi verilmiştir. Bayındırlık Bakanlığının konuyu bu kez kenara itmeyeceğini umarız.

Öte yandan bu standartlara göre beton yapımının olanak koşullarının araştırılmasına geçilmiş, İstanbul'daki taş ocaklarının agreganın gerektirdiği kırma çakıl (mıcır) ihtiyacını uzun süre karşılayacak zengin rezervleri olduğu anlaşılmıştır.

Bu duruma göre standartların uygulama zorunluğunu beklemeden agregayı düzeltecek tesislerin kurulmasına başlamak ilgililerin de kamunun da yararına olacaktır.

İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİNDE ZEMİN DENEYLERİ STANDART TASARISI

Türk Standartları Enstitüsünün hazırladığı bu tasarı hakkındaki Oda görüşünün saptanması görevi şubemize verilmiştir.

Büyük hacim tutan tasarı, üyelerimiz Sayın Y. Müh. Kırhan Dadaşbilge ve Y. Müh. Taner Mut tarafından, uzun bir çalışma sonunda, derinliğine ve ayrıntılı olarak eleştirilmiş ve dokuz sayfayı dolduran ilginç bir rapor hazırlanmıştır. 5.9.1972 Gün ve 612 sayılı yazımızla rapor Oda merkezine sunulmuş ve tasarının görülmesi sırasında Sayın Kırhan Dadaşbilge'nin Oda temsilcisi olarak katılması önerilmiş, fakat bugüne değin bir çağrı alınmamıştır.

Biz raporun sonundaki 6. ve 7. pasajları buraya aktarmakla yetineceğiz :

«6. İnşaat Mühendisliği hizmetlerinin ifası için eksikliğini duyduğumuz zemin ve temel standartlarını aşağıya sıralıyoruz :

1° Terimler ve semboller
2° Temel problemlerin halli için zemin araştırmalarının programlanması, ifası (sondaj, nümune alma, arazi deneyleri için eşsaslar)
3° Zeminlerin tasnifi, sondaj ve deneylerin takdimi, lejandlar
4° Temellerin teşkili için proje ve hesap esasları (taşıma güçleri, kabili tecviz oturmalar, yük kabulü ve emniyet katsayıları)
5° Temellerin oturma hesapları için esaslar
6° İstinat yapıları, inşaat çukurları, şevler için proje ve hesap esasları
7° Kazıklı temeller için proje ve hesap esasları.»

«7. Raporumuzu bitirmeden bir inşaat mühendisliği standardından neler beklediğimizi açıklamak istiyoruz. İnşaatın proje ve tatbikatı sırasında mühendis artık doğru çözümlere ulaşmış genel problemler üzerinde kafa yormamalı, vakit ve enerjisini elindeki işin özelliklerinin yarattığı sorunlara teksif etmelidir. Dışarıdan matematiksel kesinlikteki konularla uğraştığı sanılan mühendis, pratikte daima çok bilinmiyeni bulunan az sayıda eşitliklerle karşı karşıyadır. Bu bilinmeyenlerin en iyi çözümü genellikle o konuda uzun tecrübelere dayanan uzmanca bilgiler gerektirir. Uzun yıllar edinilmiş tecrübeler uzmanlarca bir araya getirilip tatbikatçı veya projeci mühendislere esaslı tavsiyeler, pratik formüller sunulabilir. Bunlar kesinlik derecesine göre standart, geçici talimatname veya tavsiye olarak yayınlanabilir. Bu suretle tekniğin bütün gelişmeleri komprime halinde uygulayıcı mühendisin hizmetine sokulmuş; inşaatlarda görüş ve uygulama birliği sağlanmış, büyük hataların, yanlışlıkların yapılması önlenmiş olur. Standardlarda kaynaklar da refere edilirse mesleğini seven mühendisler uyguladıkları standardın teorik esaslarını öğrenmek, tartışmak imkânına sahip olurlar. Tartışmalar, karşı yayınlar, itirazlar standardların yeniden gözden geçirilmelerini, yeni gelişmelerin nazara alınmasını sağlar ve standard tıpkı bir canlı organizma gibi yaşar.»

ELEKTRONİK HESAP MAKİNALARIYLA PROGRAMLAMA KURSU

Önceki iki yılda sırasıyla İ.T.Ü. ve B.İ. Öğretim üyelerinden oluşan kuralların çalışmalarıyla ikişer dönemli kurslar düzenlenmiş ve Elektronik Hesap Makinalarıyle Programlama'nın temel bilgileri verilmiştir.

Bu yıl Resmi Gazetenin 21.9.1972 gün 14313 sayısında yayınlanan «İ.T.Ü. Elektrik Hesap Bilimleri Enstitüsü Yönetmeliği» nin 2. ve 3. maddelerindeki hükümlere göre üyelerimizin İ.T.Ü. de verilecek kurslardan yararlanabilecekleri anlaşılmış ve rektörlüğe, üyelerimiz için bir kurs açılmasını rica eden 29.9.1972 gün ve 242 sayılı yazımıza henüz bir cevap alınamamıştır. Umarız ki önümüzdeki yıl bu ricamız olumlu yolda cevaplanacak ve gerçekleşecektir.

18. Dönem Çalışma Raporu

Değişik

TEMSİLCİLİKLERİMİZ :

Bu yıl Yönetim Kurulumuzdan ikişer üye ve Genel sekreterimizden oluşan kurullar Edirne, Sakarya ve Kırklareli ikişer Bursa, Kocaeli ve Tekirdağ birer kez Temsilciliklerimizi ziyaret etmişler, bu bölgelerdeki üyelerimizle toplantılar yaparak kamu ve özel kesimlerdeki meslek hizmetleri ve meslekdaş haklarına ilişkin sorunlar görüşülmüş ve notlar alınmıştır. Öte yandan boşalan ya da iki yıllık seçim süresi dolan temsilciliklerimizde toplantıya katılan üyelerimizin gizli oylarıyla yeni temsilcilerimiz seçilmiştir. Aşağıda kimlikleri görülen yeni temsilcilerimizin, resimleri ve kısa haltercümeleri Şube yayın organımızda yayınlandı. Burda tekrar etmiyoruz. Kendilerini bir kez daha kutlar ve temsilcilerden beklenen hizmetleri başarıyla yapmalarını dileriz.

Bursa Temsilcisi	*Recep MERCAN*
Edirne Temsilcisi	*İrfan ARIK*
Kırklareli Temsilcisi	*Ergin BASAR*
Kocaeli Temsilcisi	*Metin ÜLKÜ*
Sakarya Temsilcisi	*Cevat GÜVEN*
Tekirdağ Temsilcisi	*Abdülkadir ÜLGÜRAY*

MÜTEAHHİT MESLEKDAŞLARIMIZIN SORUNLARI

B.M.M. sinin geçici komisyonunda görüşülmekte olan «İnşaat ve Tesisat Müteahhitleri Odaları Birliği Kanunu» tasarısı ele alınmıştır. Şevki Erker, Haşim Gürdamar ve Tarık Kadam'dan oluşan komisyon tarafından incelenen tasarının bir çok maddelerinde değişiklik önerileri hazırlanmış ve gerekçeleriyle birlikte Oda Merkezine sunulmuştur.

TEKNİK GEZİLER

Önceki yıllarda olduğu gibi bu yıl da Karayolları 17. ve D.S.İ. 14. Bölge Müdürlüklerinin işbirlikleriyle Boğaz ve Haliç Köprülerinin, Çevre yolundaki ilginç viyadüklerin, şantiyelerin, Ömerli Barajının inşaatı, Tuzla'daki öngerilmeli büyük çaplı betonarme boru fabrikasındaki imalâtın inceleme gezileri yapılmıştır. (Teknik Güç Sayı : 1 ve 2) Bu gezilerde gerekli bilgileri açıklayan bölge müdürlerine ve değerli meslekdaşlarımıza bir kez daha teşekkür ederiz.

SÜREKLİ HIZMETLER

1 — KİTAPLIK

Kitaplığımızda bu yılın sonundaki kitap sayısı 146 konuda 1794 tür. Bu sayıya bu yıl kitaplığımıza giren 46 kitap dahildir. Bu kitaplardın 15 i Odaca satın alınmış, 31 i çeşitli kuruluşlardan sağlanmıştır.

Ayrıca abonesi bulunduğumuz 22 yabancı derginin bu seneki sayıları da tamamlanmak üzeredir.

Ne varki kitaplıktan faydalanmak isteyen üye sayısı 10 nu geçmemektedir.

2 — İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİNİN 1958 YILINDAN BU YANA GELİR VE GİDERLERİ

YILLAR	ÖDENTİ ÖDEMELERİ	PROJE VE TUS BELGE ÜCRETİ	MALZEME VE HİZMET BELGELERİ	SATIŞ VE ÇEŞİTLİ TAHSİLATTAN	GELİRLER TOPLAMI TL.	GİDERLER TL. (x)
1958	30.343.36	—	—	—	80.343.36	40.594.44
1959	88.307.20	—	—	—	88.307.20	50.132.61
1960	196.772.95	—	—	—	196.772.95	47.490.22
1961	165.367.56	—	—	—	165.367.56	55.138.04
1962	203.031.25	127.615.75	3.424.50	—	334.071.50	87.576.49
1963	241.746.12	131.802.75	94.370.66	—	467.919.53	148.477.51
1964	298.334.23	102.690.—	7.213.65	—	408.237.48	165.411.21
1965	334.396.19	134.667.50	10.247.90	—	479.311.59	177.898.96
1966	270.245.62	113.860.—	19.188.—	—	403.293.62	158.904.96
1967	359.335.95	139.092.—	153.959.50	—	652.387.45	192.640.68
1968	309.867.90	167.565.—	3.123.—	—	480.555.90	233.349.17
1969	432.652.69	173.973.50	10.211.—	—	616.837.19	275.227.—
1970	330.928.69	192.422.75	8.667.25	—	532.018.69	273.212.86
1971	337.624.62	170.270.28	21.339.65	20.503.40	551.740.95	389.544.32
1972	425.473.79	244.583.40	70.487.50	62.795.88	803.340.57	588.874.—

(x) Bu rakamlara Oda adına yapılan harcamalar dahil değildir.

3 — İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİ ÜYE SAYISI

Yıllar	*Giren*	*Ölen*	*Ayrılan*	*Kalan*
1961	—	—	—	1663
1962	—	—	—	1763
1963	163	12	48	1866
1964	137	5	37	1961
1965	128	8	33	2048
1966	171	15	41	2163
1967	207	8	36	2326
1968	219	8	43	2494
1969	228	9	29	2684
1970	185	7	59	2803
1971	368	15	40	3116
1972	710	9	51	3766

ŞUBEMİZDE VERİLEN FENNİ SORUMLULUK BELGELERİ

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Ara.	Topl.	İnş. Alanı m²
1962	105	94	68	110	128	157	153	100	150	219	156	107	1547	791877
1963	97	98	136	175	156	160	165	176	132	120	123	86	1624	911522
1964	82	73	69	110	85	130	141	114	91	83	84	70	1132	760539
1965	91	55	94	108	141	165	192	139	165	130	110	97	1487	969805
1966	71	96	93	102	139	176	130	151	137	61	90	95	1341	985197
1967	58	83	120	116	154	193	145	126	120	111	106	74	1406	1065480
1968	79	88	83	124	190	136	185	145	136	137	129	96	1528	1293766
1969	78	102	110	159	162	148	160	170	162	139	150	110	1645	1345555
1970	148	123	161	192	184	245	235	136	172	169	100	98	1963	1618475
1971	73	113	136	122	158	172	177	158	152	139	77	130	1607	1258984
1972	92	116	141	130	165	150	171	172	175	203	259	134	1908 (x)	1680134 (x)

1972 Senesinde verilen -908 adet 1680134 m2 Fenni Mesuliyetin 13 adet 8689 m2 si Y eni Belge düzenine göre verilmiştir

ŞUBEMİZDE VİZE EDİLEN PROJELER

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haz.	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Ara.	Topl.	İnş. Alanı m²
1962	112	105	141	188	182	211	223	226	172	151	180	143	2034	1139443
1963	133	106	193	231	302	122	229	187	165	138	140	95	2041	997889
1964	87	74	134	130	140	176	173	154	122	115	117	137	1559	805881
1965	123	85	202	140	181	227	199	165	183	115	122	93	1835	974680
1966	84	110	104	151	161	199	133	151	133	134	175	139	1674	954008
1967	107	143	151	192	207	234	185	179	174	135	133	113	1953	1152086
1968	90	119	138	206	230	201	203	185	158	145	133	115	1923	1206434
1969	121	114	161	209	173	221	184	213	193	177	167	143	2076	1515107
1970	145	133	192	228	230	360	118	167	172	149	147	80	2121	1509913
1971	78	79	113	150	145	150	173	164	177	97	116	114	1556	1001823
1972	58	85	128	117	158	177	170	198	195	167	150	62	1665 (x)	1218556 (x)

1972 Senesinde vize edilen 1665 adet 1218556 m2 Projenin 29 adet 12058 m2 si Yeni Belge Düzenine göre vize edilmiştir

İSTANBUL — ODALARASI DAİMİ KOMISYONUN TEKNİK ELEMANLARA ÇAĞRISI

BAŞLICA GÖREVLERİMİZ

- Ulusumuzun geri kalmışlıktan kurtulması, üretimin gerçek ihtiyaçlara göre arttırılması için, dış etkenlerden bağımsız, temel sanayilerin önderliğinde, tarım, madencilik, enerji, ulaşım ve şehirleşme sorunlarının, esesda kendi kaynaklarımıza dayanan çözümlerini, eğitim ve kültürel faaliyetlerimizin yine bu temeller üstüne oturan hedeflerini savunmak.
- Kalkınma ve sanayileşme için gerekli olan çağdaş bilgi ve tekniklerin kendi potansiyelimize dayandırılmasını savunmak, bu potansiyelin gelişmesini engelliyen, kalkınma hamlelerimizde, dışa bağımlılık etkenini arttıran, tüm çalışmalarla birlikte teknik elemanların işsizliğine yol açan, teknik hizmet ithaline karşı mücadele etmek.
- Eğitim, gerçek ihtiyaçlar doğrultusundaki üretim ta-rafından biçimlendirilmesini ve Cumhuriyet eğitimi-nin temel ilkesini, fırsat eşitliğini savunmak.
- Teknik elemanların üretimdeki gerçek yerlerini en-gelliyen, ekonomik ve demokratik haklarını baskı al-tında tutan koşullarla mücadele etmek, teknik ele-manların üretici niteliklerini ön plana çıkaran ko-şulları savunmak.
- Sanayileşme ve gelişmenin kaçınılmaz koşulu ola-n öğütlemeyi, özellikle çalışanların ve teknik eleman-ların öğütlenmesini savunmak. Bunun için, teknik elemanlar arasındaki sunî çelişkileri ortadan kaldır-mak, gelişen yurtsever birliği daha ileri götürecek olan, teknik eleman örgütleri arasında birliği sağla-mak ve ortak yayın organını gerçekleştirmek.

Bunlar, önümüzdeki dönemlerde başlıca görevler ol-rak belirmektedir. Daimi Komisyonumuz, ülkemizin 197- şartları içinde karşılaştığı sorunlardan çıkarmış olduğ- bu görevleri, genel kurullar aracılığıyla tüm teknik el-manlara duyurur ve önümüzdeki dönemlerde, kendileri- bu görevler etrafında birleşmeye çağırır.

- İSTANBUL — Odalararası daimi komisyon üyeler-
- Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi
- Gemi Mühendisleri Odası
- İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi
- Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi
- Mimarlar Odası İstanbul Şubesi
- Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TEKNİK GÜÇ'e mektup

(Baştarafı 2. sayfad-

Yurt dışına gidişimiz bizi bu durumlara düşüre-leri üzmeyecektir elbette. Mühendis bolluğundan y-rimiz hemen doldurulacaktır. Ancâk yıllarımızı ver-ğimiz emek ve tecrübelerimizin karşılığı bize re- görülen bu haksızlıkların vebali bizi bu durumlara d-şürenlerin omuzlarında kalacaktır. Tüm mühendis k-lesinden isteğimiz şudur : Lütfen bundan böyle tekn- elemanlar safından bizi silin : Çünkü teknik elem- olmaktan hicap duyuyoruz artık.

Saygılarımla.

Müslüm YAŞA-
Tekniker

Türkiye ekonomisi 1972

(Baştarafı 2. sayfada)

eksikliği belirtmek, bunlara karşıt olmak değildir. Bir fiziksel plânlama içinde oturtulmamış yenilik reform adımlarının da fikir ve oluşların gelişmesi bakımından yararları küçümsenemez.

B — MADEN VE PETROLLER :

Maden ve petrollerin, kısaca doğal kaynakların devlet eliyle işletilmesi gerçekçi bir yoldur. Bu devletin en doğal hakkıdır. Çünkü kaynakların sahibi toplumdur. Özel kişilere verilen işletme hakkı -imtiyazı- veya arama hakkıdır. Aksini düşünmek işletme haklarının tamamen devlete geçmesinin hukuka aykırılıkla nitelemek savunulacak bir tutum değildir. Ama bir madenin işleticisi olmak o madenden her türlü yararı sağlamaya yetmez. Maden, üretim ile son tüketimi çizilen ekonomi çizgisinin en başında yer alır. Buradan başlayıp tüketime varıncaya kadar maden çeşitli kimyasal ve fiziksel işlemlere uğrar sayısız el değiştirir.

Bu nedenle maden çıkarma, tüketicinin parasına en uzak bir ekonomi dalıdır. Kâr ve zarar olanakları bu nedenle en yüksek olan uğraşı alanı da madenciliktir. Yine bu nedenle gerçek maden reformu madencilik alanında, *madenin işlenmesine yararlı tesisler kurmak*, bu kesime sermaye bağlamaktır. Yoksa yabancı sermayeyi kapıdan kovsanız bacadan gelir. Nasıl gelir? Her mal satılmak için üretilir. Ürettiğini en avantajlı satmanın yolu ise mali güçten geçer. Güçlü iseniz, malınızı en iyi fiata satarsınız, değilseniz sömürülürsünüz. O halde devlet maden çıkarır, ama buraya yeterli sermaye sağlamazsa madenlerimiz yabancı işletmişcesine sömürülür. Yabancı firmalar çeşitli yollarla finansman sağlayarak bizi bağlarlar. Bunun adı eksiksiz fazlasız sömürülmedir. Hem maden işletme ve işlemesine sermaye ayırmayacaksın, hem de «madenleri sömürtmem» diye nutuk çekeceksin. Bu olacak şey değildir. Gerekli sermayeyi sağlayamadıktan sonra, madeni kim işletirse işletsin sonuç pek değişmez. Hiç olmazsa 1970 lerde gerçek buna dönüşmüştür.

Petrolde olan başka bir durumdur. Petrol tümüyle enerji politikası içinde ele alınmalıdır. Doğal yakıt olanaklarını yeterince ve plânlı şekilde kullanmaktan başlar petrol reformu. Türkiye'de büyük petrol yatakları olmadığı aşağı yukarı belli olmuştur. Bunun bir anlamı da Türkiye'de üretilecek petrolün yüksek maliyetli olacağı ve yabancı firmaların petrol çıkarmak için değil, saha kapatmak için ruhsat aldıkları gerçeğidir. O halde bir yandan bu kötüye kullanma önlenmeli, bir yandan da asıl güç enerji politikamızı ve ulaştırma politikamızı kömür, elektrik ve akarsu ile çalışır hale getirmektir. Bu da yine fiziksel ve emredici plânlamadan geçer.

C — VERGİ REFORMU

Vergi aslında en zayıf bir ekonomik etkendir. Vergi ile bir endüstriyi koruma ya da bir endüstriyi plân hedefleri -yahut istenilen boyutlar- içine sokmanın olanağı yoktur. Vergi ile sosyal adaleti bulmanın da hayâl olduğu başta Prof. Kaldor olmak üzere bir çok maliye bilginince kabul edilmiştir. Vergi nasıl alırsanız alınız sonuç şudur : Vergi piyasa mekanizması içinde en zayıf olan zümrenin sırtına biner. Bunun aksini iddia edenlere iddiamızın doğruluğunu matematik olarak isbata hazırız.

Bizde ve daha birçok ülkede vergi halkı ve basını çok meşgul etmektedir. Vergi, kazanıldıktan sonra ödenen bir paradır. Cebe giren paranın geri verilmesi zordur. Bu nedenle vergiler konusundaki her iddia veya görüş derhal ilgi toplar. Oysa asıl kandırmalar, gelir dağılım bozuklukları, eski ekonomistlerin (inkisam) dedikleri, üretimden elde olunan gelir dağıtımında meydana çıkar ama, giden ele gelmeden giden bir para olduğu için sokaktaki adamın bunu anlaması zordur. Örneğin bir boğaz köprüsü yapımının meydana çıkardığı gelir dağılımı bozukluklarını vergi ile telafi olanağı zordur. Ama bunu sokaktaki adama cebinden eksilen birşey olmadığı için anlatmak çok zordur. Bunun gibi bir devalüasyonun yahut bütçe harcamalarının, emisyonun meydana getirdiği dağılım bozuklukları da gözden kaçar.

D — İKTİSADİ DEVLET TEŞEKKÜLLERİNİN REORGANİZASYONU :

Bu konu 1960 yılından bu yana söylenip giden bir konudur. Aslında hangi yönetim şemasını ve ilkeleri koyarsak koyalım, İktisadi Devlet Teşekküllerini rasyonel yola *bu şartlar* içinde sokamayız. Peki, nedir bu şartlar?

1 — İSTİHDAM DÜZEN

Bugün doğru dürüst bir sanayileşmeye giremediğimiz için, tarımdan gelenler başta olmak üzere artan nüfusa normal şekilde iş bulamayan hükümetler, İ. Devlet Kuruluşlarında bunlara iş bulup, burada bir iş bulamayanları normal şekilde işe alamamaktadır. Yeni asıl neden sanayileşmede yanlış uygulamadır. İstihdam politikası hatasıdır. Partizanlık Ahmet yerine Mehmet'in alınmasında rol oynar. Yoksa âtıl (çalışmayan) iş gücü nasıl olsa israf olacak, ekonomik olmayan şekilde işletme giderleri arasında yer alacaktır. Partizanlık olayın sadece ikincil yanıdır.

2 — KREDİ DÜZENİ :

rının ikinci önemli handika- İktisadi devlet kuruluşlapı alıcıları ve mal verenleri ile normal ekonomik ilişkilere, ticari kombinezonlara giremeyişidir. İşe adam alıp, işyerinde adam çalıştırırken, kredi alırken normal bir ticari ilişki içinde değillerdir. Paralar, işletme ve yatırım formları, kendilerine gerektiği zamanlarda değil, Hazinenin imkânları elverdiğinde verilir. Yapılacak şey bu işletmeleri normal kredi alır hale getirmek, hazine yardımları v.b'yi de bu kredi çemberinin içine almaktır. Özel sektörcülerin Hazine yardım ve kredisi olarak İktisadi Devlet kuruluşlarına verilen fonlar diye gösterdikleri ya

a) Tarımsal ürün desteklemeleri, ya

b) Hükümet kararları tesbit edilen fiatlar dolayısiyle meydana çıkan zarar karşılıkları,

c) Ya da Hazinenin bu kuruluşlara olan sermaye borcudur.

Yoksa sınai işletme kuruluşları (TPAO, Sümerbank, Etibank, Türkiye Elektrik Kurumu, Türkiye Demir Çelik İşletmeleri, Türkiye Kömür İşletmeleri) bir kuruş işletme ve döner fon kredisi almadan çalışırlar. Bunlar normal kredi düzeni içine sokulsalar, kimin kâr, kimin zarar ettiği daha kolay anlaşılır.

3 — YANLIŞ EKONOMİK KORUMA DÜZENİ :

İktisadi kuruluşlardan en çok zarar verenler devlete ait ulaştırma kurumlarıdır. Burada yanlış ekonomi ve istihdam uygulama hataları olsa bile, asıl hata yurdumuzun kaynaklarını israf eden ulaştırma politikamızdadır.. Karayollarına ve kara taşıt araçlarına dökülen paranın her sene yarısı (ki 5 milyar lira eder) demir ve deniz ulaştırmasına harcansa, Türkiye'nin 5-6 yılda taşıma ferahlığı tasarlanamayacak kadar büyük olur. Diğer bazılarının (Çay kurumu gibi) zararları sağlam bir «ekim ve dikim» politikası olmayışındadır. Çay Kurumu'nun bir yıllık zararı o bölgede çay ekenleri başka bir ekime çevirmede kullanılsa, bu zarar kalmaz. Toprak mahsulleri ofisi zararı ise, sınırlı bir kentli grubuna «ucuz ekmek» yedirme kaprisi sonucudur. Oysa ekmeğin geçim giderleri içindeki payı oldukça sınırlıdır. Kaldıki, ofisin biriken işletme zararları örneğin traktör ve gübre sağlanmasına harcansaydı, bu ucuzlama zaten sağlanırdı.

Görüleceği gibi, her şeyimizin başıboş oluşudur her derdin anası. Eğitim, Devlet Teşkilâtı reformlarını da incelesek aynı sonuca varırız. Gelecek sayıdan itibaren, dert edinilen bu konuları bırakıp, Plânlamaya (gerçek plânlamaya) geçişi anlatmaya başlayacağız.

Sakaryada çalışan üyelerimiz

(Baştarafı 12. sayfada)

Sayın Hüseyin Esendemir
Sakarya Cad. Zümrüt Sok. 15
ADAPAZARI

Sayın Salih Zeki Bulut
Karaosman Mah.
Savaş Cad. Pınar Sok.
ADAPAZARI

Sayın Gürel Demirel
Orta Mah. Çeşme Meydanı Cad. No. 178
ADAPAZARI

Sayın Yavuz Barhana
DSİ 32. Şube
Başmühendisliği
ADAPAZARI

Sayın Kemal Arapoğlu
Göl Mah. 3. Sok. No. 3
SAPANCA

odalardan



SAKARYA TEMSİLCİLİĞİNE CEVAT GÜVEN SEÇİLDİ

Sayın Kemal Arapoğlu, iş yerine Adapazarı'ndan Sapanca'ya nakletmesi nedeniyle, Oda'mızın Sakarya Temsilciliğinden istifa etmiştir.

Şube Genel Sekreteri ve yönetim kurulu üyesi İlker Akar 29 Aralık Cuma günü Adapazarı'na gitmişler Sakarya'da çalışan üyelerimizle bir toplantı yaparak meslek ve meslekdaş konuları görüşmüşler ve yapılan gizli seçim sonunda da Sakarya temsilciliğine Sayın Cevat Güven seçilmiştir.

Kendisini kutlar ve başarılar dileriz.

Cevat Güven, 1932 yılında Şile'de doğmuş, Adapazarı Orta Okulu, Edirne Lisesinde okumuş, 1954 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesini bitirmiştir.

Devlet Su İşleri Diyarbakır Bölgesinde ve Van Şubesinde bir yıl çalıştıktan sonra, yedek subaylığını Sarıkamış'da tamamlamış, 1957 yılından itibaren de Adapazarında serbest olarak çalışmağa başlamıştır.

XVIII. GENEL KURUL TOPLANTISINA

ÇAĞRI

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ

Sayın Üyelerimiz,

Şubemizin XVIII. Genel Kurul toplantısı 20 Ocak 1973 Cumartesi günü Galatasaray Lisesi Tevfik Fikret Salonunda saat 14.00 de açılacaktır. Gündem aşağıda sunulmuştur. (Salon iki gün için sağlanmıştır.)

Şubemiz üyeliğinizi gösteren Oda Kimlik Cüzdanınızı göstererek toplantıya katılmanızı rica ederiz.

Saygılarımızla
YÖNETİM KURULU
Saygılarımızla

GÜNDEM

1 — AÇILIŞ (Yö. Ku. Bşk) - Saygı duruşu.
2 — Başkanlık Divanının Seçimi (Bir başkan, iki başkan vekili ve iki kâtip)
3 — Oy Sayımı Kurulunun seçimi (en az üç kişi)
4 — Yönetim Kurulu Raporunun görüşülmesi
5 — Önerilerin görüşülüp karara bağlanması
6 — Dilekler
7 — Yönetim Kurulu Seçimi (yedi üye)
8 — Oda Genel Kurulu Toplantısına delege seçimi (76 asıl 76 yedek)
9 — Kapanış

teknik güç

ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

SAHİBİ: İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Adına *İzzettin SİLİER*
YAZI İŞLERİ MD: *Demirtaş CEYHUN*

ADRES: Halâskârgazi Cad. No. 35, Kat: 1
Harbiye/İSTANBUL Tel : 48 36 42 / 47 96 57

DİZGİ BASKI MURAT MATBAACILIK KOLL. ŞTİ
Çatalçeşme Sok. Fırat Han. 30 - Çağaloğlu-İst Tel: 27 45 71

FİATI: 1 TL. (Bütün üyelere parasız gönderilir.)

Sakarya'da Çalışan Üyelerimiz

Karaosman Mah. Yaprak Sok. 7
ADAPAZARI

Sayın Mustafa Çatmaz
Y.S.E. 11. Müdürlüğü İçme Suları Şefliği
SAKARYA

Sayın Muzaffer Köyü
Acıelmalık Köyü
ADAPAZARI

Sayın Sabri Bakır
Sakarya ve Civarı Köprüler Kontrol Müh.
Hal Cad.
ADAPAZARI

Sayın Nurettin Sofuoğlu
Sakarya Bayındırlık Müdürü
SAKARYA

Sayın Cevat Güven
Pamuklar Sok. No. 51
1951
3074 İş
1962 ev
ADAPAZARI

Sayın Hüseyin Bel
Hürriyet Bulv.
Belediye İşhanı Kat 3
ADAPAZARI

Sayın Şeref Emiroğlu
Tığcılar Karaosman Sok. 21
ADAPAZARI

Sayın Hüsnü Yusuf Merdoğlu
Cumhuriyet Mah.
Serpil Sok. 19/6
ADAPAZARI

Sayın Mehmet Ayhan
Belediye İşhanı No. 6 Kat 3
ADAPAZARI

Sayın Hasan Hasbi Serdar
DSİ 32. Şube Başmühendisliği
ADAPAZARI

Sayın Ayhan Önel
D.S.İ. 32. Şube Başmühendisliği
SAKARYA

Sayın Recep Nurcanlı
Belediye Fen İşleri Bşk.lığı
ADAPAZARI

Sayın Osman Taşan
D.S.İ. Gn. Md.
3. Bölge Md. 32. Şb. Başmühendisliği
SAKARYA

Sayın Cevat Uncuoğlu
İdeal Müh. Bürosu
Ankara Cad. No. 9 Kat 1
ADAPAZARI

Sayın Ercüment Akdeniz
Demircioğlu Pasajında
ADAPAZARI

Sayın Ö. Hayati Erhan
Us Royal Lastik Fab.
ADAPAZARI

Sayın Ahmet Aygaç
Leylâk Sok. 32
ADAPAZARI

Sayın Tuncer Şener Sülün
İl İmar Müdürlüğü
SAKARYA

(Devamı 11. nci sayfada)